

Program *forår* 2019

Kryds Atlanten og mød amerikanerne

Clara Juncker

Lektor, Center for
Amerikanske Studier
Institut for Kulturvidenskaber
Syddansk Universitet

Velkommen

Vi glæder os til at præsentere dig for vedkommende forskning på universitetet og rundt omkring på Fyn. Forskerne på Syddansk Universitet tager engageret del i udviklingen af vores program, og vi vil gerne benytte lejligheden til at sige tusind tak. En stor tak går også til vores nye formand Simon Møberg Torp, dekan for Humaniora på Syddansk Universitet, til vores styrelse og samarbejdspartnere og til vores kollegaer på de andre folkeuniversiteter i landet. Samarbejderne har resulteret i, at du her sidder med et fagligt varieret og oplevelsesrigt program, og at mange af Danmarks dygtigste forskere gæster Folkeuniversitetet i Odense i den nærmeste fremtid. Tag godt imod dem!

Rigtig god fornøjelse.

Ditte Løndahl Farup, konstitueret sekretariatsleder
Marie Hauge Lykkegaard, programredaktør

Indholdsfortegnelse

s. 3	Åbningsforelæsning	s. 30	Artikel: Politik i bløde sofaer
s. 4	Historie og arkæologi	s. 32	Naturvidenskab og teknologi
s. 10	Litteratur, musik, film og teater	s. 35	Rejser
s. 14	Religion, teologi og filosofi	s. 36	Psykologi og sundhed
s. 18	Kommunikation og organisation	s. 40	Kunst og arkitektur
s. 21	Forsker stand-up	s. 43	Folkeuniversitetets Syddanske Region
s. 22	Artikel: I en verden af bogstaver og blinkesmileys	s. 44	Praktiske oplysninger
s. 26	Samfund og verden	s. 46	Annonce: Overvej du muligheder for fremtiden?
s. 29	Teater: Diktatoren	s. 48	Rundt om Holberg

Åbningsforelæsning:

Tom Buk Swienty i samtale med Leif Søndergaard

Tom Buk-Swienty var i gang med at skrive om den unge Karen Blixen i forlængelse af sine bøger om Dinesen-familien, da han blev kontaktet af Thomas Horn, der ville sende ham et materiale, som, han håbede, ville vække Buk-Swientys interesse. Buk-Swienty er nysgerrig af natur, og han blev straks fanget ind af de 5.000 sider erindringer med utrolige illustrationer, som han fik adgang til. Det blev til en næsten 500 sider lang bog med titlen 'Det ensomme hjerte' om Hans Horn (Thomas' far), der gjorde tjeneste i Det Tredje Riges hær på Østfronten og andre steder. Hans Horn skrev illegalt dagbøger om sine til tider forfærdende oplevelser, og det er de dagbøger, der sammen med andet materiale danner baggrund for 'Det ensomme hjerte'. Tom Buk-Swientys bog med Hans Horns illustrationer ligger til grund for samtalen mellem Buk-Swienty og Leif Søndergaard, som åbner Folkeuniversitetets forårssæson.

Efter forelæsningen serveres der vin, vand og snacks.

Holdnr: 1911-142

Tom Buk-Swienty, historiker, journalist og forfatter

Leif Søndergaard, lektor emeritus i litteratur, Syddansk Universitet

Dato: Torsdag 31/1

Tid: 17.30-19.00

Sted: U45, Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Historie og arkæologi

ATLANTVOLDEN

I marts 1942 befalede Hitler, at alle kyster mod Atlanterhavet og Nordsøen skulle armeres med et bælte af fæstningsværker: Atlantvolden. Fra Nordkap til Biscayen knoklede ½ million mand med at bygge i tusindvis af bunkere med kanonstillinger og kilometervis af løbegange, som skulle forhindre de allierede, englænderne og amerikanerne, i at få fodfæste på det europæiske fastland. Langs den jyske vestkyst blev der således i løbet af krigens sidste 2 til 3 år bygget mere end 7000 bunkere. Bygherren var Organisation Todt, og i Danmark anvendte man primært lønnet dansk arbejdskraft, mens der i de andre besatte lande oftest var tale om tvangsarbejdere. En del af Atlantvolden var Hanstholm-fæstningen, som i slutningen af maj 1943 fik besøg af den rigsbefuldmægtigede, dr. Werner Best og værnemagtens øverstkommanderende, general Hermann von Hanneken, og i begyndelsen af december samme år kom Feltmarskal Erwin Rommel på inspektion. Han var ikke begejstret! Kom og hør de museumsfaglige eksperter fra Bunkermuseet Hirtshals samt Kystmuseet i Frederikshavn, herunder Bangsbo Fort. Som supplement til forelæsningsrækken kan du tilmelde dig rejsen 'I Rommels Fodspor' på www.cultours.dk

Holdnr: 1911-136

Dato: 2 tirsdage, start 23/4

Tid: 19.00-20.45

Pris: 280 kr. Studerende: 140 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Robotter, industri og fortællinger i det 21. Århundrede

Møntergården sætter spot på robotter, industri og fortællinger. De to arrangementer på denne side knytter an til en lille aktuel særudstilling og et forskningsprojekt om fremvæksten af den fynske robotklynge, om industriens rolle i det 21. århundredes samfund og sammenhængen med byudviklingen i Odense. Efter foredragene vil der være mulighed for rundvisning i den lille midlertidige robotudstilling. I pausen serveres kaffe og kage.

ER INDUSTRIEN FORTID? – INDUSTRI OG FORTÆLLINGER I DET 21. ÅRHUNDREDE

Ordet industri vækker hos de fleste associationer til arbejdere ved dundrende dampmaskiner og alenlange samlebånd. På landets museer fortælles historien om industrien ofte i datid – i overensstemmelse med den udbredte opfattelse af, at industrisamfundet er fortid, mens fremtiden tilhører informationssamfundet. Den post-industrielle panik har samtidig drevet de gamle industribyer ud i en jagt på nye kreative identiteter. I de senere år er idéen om Danmark som produktionsland vendt tilbage, men der er ikke meget plads til den industrielle produktion i fortællingen om videnssamfundet. Her kan den højteknologiske robotindustri måske bygge bro mellem fortidens og fremtidens industrier og byer.

Holdnr: 1911-149

Dato: Tirsdag 14/5

Tid: 19.00-21.30

Pris: 150 kr. Studerende: 110 kr. inkl. kaffe og kage

Sted: Møntergården, Overgade 48, 5000 Odense C

DEN FYSKE ROBOTINDUSTRI – I FORTID, NUTID OG FREMTID

I dag er Odense ved at udvikle sig til at af de vigtigste centre for robotindustri i Europa, men hvor kommer alle de mange robotvirksomheder fra? Vi skal se nærmere på robotklyngens arv fra Lindøværftet og spillet mellem værft og universitet i Mærsk McKinney Møller-instituttet. Men vi skal også høre de mere glemte historier om de fynske fødevareproducenters og automationsvirksomheders andel i klyngen. Sidst, men ikke mindst, får vi et spændende indblik i en af de centrale virksomheder i klyngen.

Holdnr: 1911-148

Dato: Tirsdag 21/5

Tid: 19.00-21.30

Pris: 150 kr. Studerende: 110 kr. inkl. kaffe og kage

Sted: Møntergården, Overgade 48, 5000 Odense

KUNDSKAB OG KAFFE PÅ MØNTERGÅRDEN

På magasinet, i udgravningen, i laboratoriet og bag skrivebordet. Året rundt arbejder Møntergårdens historikere og arkæologer på at tilvejebringe og formidle ny viden om vores fælles fortid. Få indblik i, hvad der rører sig for tiden på byens museum, når Møntergården i samarbejde med Folkeuniversitetet inviterer indenfor til 'Kundskab og Kaffe' ni gange i løbet af 2019. Museet serverer formiddagskaffe og brød, som du kan nyde til oplæg om alt fra den fynske robotindustri historie, over tobakkens historie til kongelige optog og andet godt. Hvert oplæg varer 1 time inkl. kaffe.

- 29/01 Mellem magt og pragt.** Camilla Pryds Scherning, museumsinspektør, ph.d., Odense Bys Museer
- 20/02 I gudernes vold 1.** Jakob Bonde, museumsinspektør, Møntergården
- 21/03 I gudernes vold 2.** Michael Borre Lundø, museumsinspektør, Møntergården
- 30/04 Ny mediehistorie udstilling.** Lise Kapper, museumsinspektør, Mediehuset
- 15/05 Robotterne er kommet til Fyn.** Sissel Bjerrum Fossat, museumsinspektør, Møntergården
- 15/08 Kongen kommer!** Camilla Pryds Scherning, museumsinspektør, ph.d., Odense Bys Museer
- 18/09 Farvel og Tobak.** Ellen Warring, museumsinspektør, Odense Bys Museer
- 24/10 Mediemuseet på Møntergården.** Lise Kapper, museumsinspektør, Mediehuset
- 26/11 Julens væsner.** Dyveke Skov Larsen, museumsinspektør, Odense Bys Museer

Holdnr: 1911-131

Dato: Forskellige ugedage - se program

Tid: 10.30-11.30

Pris: 75 kr. pr. gang inkl. kaffe og fri entre til museets udstillinger. Medlem af museumsklub: 50 kr. pr. gang

Sted: Møntergården, Overgade 48, 5000 Odense C

KIRKERNES HISTORIE OG BRUG IGENNEM 1000 ÅR

I dette kursus skal vi følge kirkernes lange udvikling fra kristendommens begyndelse frem til i dag. Vi skal se på bygningernes udformning, kirkernes inventar, og vi skal se på de udenlandske stilpåvirkninger, der har præget kirkerne. Vi kommer også ind på den kirkelige liturgi og brugen af kirkerummet. I kurset vil se på de sidste 1000 års kirkelige kulturarv. Vi slutter af med den helt moderne kirkekunst og arkitektur.

- 13/02 Fra trækirke til stenkirke.** Per Kristian Madsen, museumsinspektør, cand.mag., Nationalmuseet
- 26/02 Den romanske kirke.** Martin Wangsgaard Jürgensen, redaktør, mag.art. og dr.theol., Danmarks Kirker, Nationalmuseet
- 05/03 Fra romansk til gotisk.** 1200-tallets forvandling af kirkerummet. Ebbe Nyborg, redaktør, cand.mag., Danmarks Kirker, Nationalmuseet
- 12/03 Den gotiske kirke.** Martin Wangsgaard Jürgensen, redaktør, mag.art. og dr.theol., Danmarks Kirker, Nationalmuseet
- 19/03 Kirken og reformationen.** Martin Wangsgaard Jürgensen, redaktør, mag.art. og dr.theol., Danmarks Kirker, Nationalmuseet
- 26/03 Valfart og fromhedspraksis på tværs af reformationen.** Martin Wangsgaard Jürgensen, redaktør, mag.art. og dr.theol., Danmarks Kirker, Nationalmuseet
- 02/04 Luthersk ortodoksi og barok.** David Burmeister, redaktør, ph.d., Danmarks Kirker, Nationalmuseet
- 09/04 Den tredje reformation i 1700-tallet.** Birgitte Bøggild Johannsen, redaktør, mag.art., Danmarks Kirker, Nationalmuseet
- 23/04 Vækkelsernes kirke i 1800-tallet.** David Burmeister, redaktør, ph.d., Danmarks Kirker, Nationalmuseet
- 30/04 Det moderne kirkerum.** Martin Wangsgaard Jürgensen, redaktør, mag.art. og dr.theol., Danmarks Kirker, Nationalmuseet

Holdnr: 1911-146

Dato: 9 tirsdage og 1 onsdag, start 13/2

Tid: 18.00-19.45

Pris: 1080 kr. Studerende: 540 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KONFLIKTZONEN DANMARK: STRIDENDE FORTÆLLINGER OM DANSK HISTORIE

Gennem tusind års historie præget af folkeligt fællesskab og modvilje mod storhed og voldsomme forandringer har danskerne skabt et lille, fredeligt og harmonisk velfærdssamfund, som flertallet elsker og få ønsker grundlæggende forandret. Den store fortælling om Danmark, der former vores selvforståelse, fremstår dermed ofte som en konsensushistorie, der går på tværs af politisk skel. Problemet er bare, at den ikke er rigtig. Snarere end konsensus og fredssommelighed er det kævl, konflikt og krig, der kendetegner Danmarks historiske identitet. Det er netop hvad denne forelæsningsrække handler om. Med afsæt i en række af danmarkshistoriens centrale begivenheder viser forelæserne, hvordan dansk historie er præget af konflikter og kampe, og hvordan historien er blevet brugt og misbrugt ud fra forskellige idealer og ideologier. Forelæsningsrækken bygger på den nye bog 'Konfliktzonen Danmark' (Gads Forlag). Om bogen er skrevet: "Både læg og lærd kan glæde sig over at være blevet klogere - også selv om danmarkshistorien nok aldrig bliver helt den samme igen." - Weekendavisen

26/02 Konfliktzonen Danmark. Sissel Bjerrum
Fossat, museumsinspektør, Møntergården

05/03 Demokratiet og Grundloven. Michael
Bregnsbo, lektor og ph.d. ved Institut for
Historie, Syddansk Universitet

12/03 1864. Rasmus Glenthøj, lektor, ph.d.,
Syddansk Universitet

19/03 Det moderne gennembrud. Jørgen Aaben-
hus, ekstern lektor ved Institut for Kulturvi-
denskaber, Syddansk Universitet

26/03 Verdenskrigene. Nils Arne Sørensen,
professor i historie, Syddansk Universitet

02/04 Folk og fællesmarked. Lone Kølle Martin-
sen, ph.d. i historie, seniorforsker, Grundtvig
Centeret, Aarhus Universitet

Holdnr: 1911-135

Dato: 6 tirsdage, start 26/2

Tid: 14.00-15.45

Pris: 680 kr. Studerende: 390 kr.

Sted: Møntergården, Kirkesalen, Overgade 48, 5000
Odense C

EUROPAS HISTORIE - SET GENNEM METROPOLERNE

Tag med på en rejse gennem europæisk histories 'hovedstæder' – fra antikkens Athen til nutidens Berlin, og få et indblik i centrale perioder i Europas historie de seneste knap 3000 år. Vi dykker ned i et udvalg af Europas metropoler, der har spillet en særlig rolle på historiens store scene og været omdrejningspunkt for verdenshistoriske begivenheder og været kraftcentre for en kulturel opblomstring inden for filosofi, videnskab, kunst og kultur. Storhed har dog ofte også rummet kimen til krig og kollaps. Tænk bare på Wien omkring år 1900 – en by på kanten af moderniteten, hvor kunstnere og videnskabsmænd skabte kulturelle og videnskabelige nybrud, der er kommet til at stå som symboler på en ny tid. Men samtidig en by, der var centrum i et habsburgsk kejserrige, der var dømt til undergang. Wittgenstein, Freud og Hitler var i perioden en del af byen, som var med til at forme dem. Hvilken udvikling var det, der fandt sted i disse byer, og hvorfor skete udviklingen netop her?

20/02 Athen i antikken. Bodil Due, dr.phil. Aarhus Universitet

27/02 Rom i Romerriget. Kristian Kanstrup Christensen, ph.d. i historie

06/03 Konstantinopel i middelalderen. Mogens Pelt, lektor i historie,
Københavns Universitet

13/03 Firenze i renæssancen. Martin Amitsbøll Husted, cand.mag. i filosofi,
samfundsfag og historie.

20/03 Paris i 1800-tallet - den urbane individualisme. Jørn Boisen, lektor,
Københavns Universitet

03/04 London og Berlin i det 20. og 21. århundrede - storbyer i krig og fred.
Martin Amitsbøll Husted, cand.mag. i filosofi, samfundsfag og historie.

11/04 Wien omkring år 1900. Claus Christoffersen, cand.mag.

Holdnr: 1911-134

Dato: 6 onsdage og 1 torsdag, start 20/2

Tid: 18.00-19.45 (11/4 kl. 19.00-20.45)

Pris: 780 kr. Studerende: 390 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DAGE DER FORANDREDE VERDEN

De sidste hundrede års historie rummer mange historiske mærkedage, som står helt centralt i vores bevidsthed. Dage, hvor begivenheder fandt sted, som fik enorme politiske, samfundsmæssige og økonomiske konsekvenser, og som fik afgørende betydning for generationer af menneskers liv. Kom med til syv forelæsninger, hvor vi sætter fokus på syv af de mest betydningsfulde dage i nyere tid. Hvad skete der? Hvilke faktorer udløste dem? Og hvad blev konsekvenserne?

25/03 Mordet i Sarajevo, 28. juni 1914. Henrik Jensen, lektor emeritus i historie, Roskilde Universitet

08/04 Black Tuesday, 24. oktober 1929. Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier

15/04 Atombomben over Hiroshima, 6. august 1945. Martin Amitsbøll Husted, cand. mag. i filosofi, samfundsfag og historie.

22/04 The Beatles udgiver sit første album, 22. marts 1963. Rasmus Rosenørn, museumsinspektør

29/04 Mordet på John F. Kennedy, 22. november 1963. Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier

06/05 Berlinmurens fald, 9. november 1989. Erik Kulavig, lektor, Syddansk Universitet

Holdnr: 1911-112

Dato: 6 mandage, start 25/3

Tid: 18.00-19.45

Pris: 680 kr. Studerende: 340 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

SLOTTE OG HERREGÅRDE PÅ FYN

I 1911 kunne man i Politiken læse, at Fyn var som et stykke fluepapir med adelige i hobetal, der sugede kraft og næring ud af det omgivende samfund. Dette politiske udsagn var typisk for tiden, men viser, at Fyn er en landsdel, hvor herregårdene lå tæt, og adelen var særdeles synlig. Adelen og dens herregårde indtog tidligere en dominerende plads i politik og samfundsliv. Ved enevældens indførelse i 1660 mistede adelen sin politiske forret til jorden og sit monopol på at eje jordegods. Fra nu af kunne enhver, der havde penge, købe jordegods, ligesom kongen nu kunne ophøje dem, han ville, til adelstanden. Med udgangspunkt i to fynske herregårdes historie vil de vigtigste af disses adelige og borgerlige ejere gennem tiden, deres skæbner og samfundsmæssige roller blive præsenteret. Flere af disse ejere havde danmarkshistorisk betydning, så foredragene giver også et blik på Danmarks historie fra en lidt utraditionel vinkel. Forelæsningsrækken er lavet i samarbejde med Historisk Samfund for Fyn, der i 2019 arrangerer udflugter til både Lundsgård og Tiselholt. Tilmelding til udflugter på www.hist.dk

28/03 Lundsgård. Michael Bregnsbo, lektor og ph.d. ved Institut for Historie, Syddansk Universitet

04/04 Lensafløsningen. Mogens Kragtig Jensen, forskningsbibliotekar, cand.mag., Syddansk Universitet

11/04 Tiselholt. Rasmus Agertoft, kulturformidler, cand.mag.

Holdnr: 1911-133

Dato: 3 torsdage, start 28/3

Tid: 18.30-20.15

Pris: 380 kr. Studerende: 190 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

HANSESTÆDERNE

I mange tyske byer begynder bilnummerpladerne med et H, fx i Hamburg, Lübeck, Bremen, Wismar, Rostock, Greifswald og Stralsund. H'et henviser til, at byen har tilhørt en længst forgangen organisation: 'die Hanse', som på gammelt tysk betyder noget i retning af en forsamling eller en skare. Vi vender blikket mod den økonomiske og kulturelle opblomstringstid i disse tyske byer, der er oplagte rejsemål fra Danmark. 'Die Hanse' opstod i midten af 1100-tallet, hvor tyske købmænd med udgangspunkt i Visby på Gotland udbyggede handlen med Novgorod, hvor man købte varer, som ofte stammede langt inde fra det vældige Rusland, især pelsværk og voks. Købmandssammenslutningerne blev en betydelig økonomisk autoritet i Østersøen og skulle eksistere i omkring 500 år. I løbet af 1200- og 1300-tallet udviklede dette sig til at blive byer eller byråd, hvor handlen udgik fra. Antallet i den løse sammenslutning kunne være 200 byer, hvoraf der var en kerne på omkring 80 med Lübeck som førende by. I løbet af 1500-tallet svandt indflydelsen. Handlen trak nu over Atlanten, og på den sidste Hansedag i Lübeck i maj 1669 mødte kun ni byer op. Men i dag ses de imponerende spor af 'die Hanse': kirker, palæer og torve rejst af selvbevidste købmandsslægter. Besøger man Stralsunds vældige Nikolaikirke, er det helt tydeligt, at standsbevidste hanseborgere satte dette monument til ære for Gud - og dem selv.

Holdnr: 1921-008

Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag., oberstløjtnant

Dato: Lørdag 26/10

Tid: 10.00-16.00

Pris: 410 kr. Studerende: 205 kr. inkl kaffe og kage

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DANSK KOLONIHISTORIE

Fra Vestindien i vest over Afrika i Syd og Grønland i nord til Indien i øst. Engang strakte Danmarks besiddelser og kolonier sig over det meste af verden. Alligevel er vores fortid som kolonimagt ikke noget, vi taler så meget om, hverken som stormagtstid eller skamplet. Det er ikke mange, der ved, hvad der egentlig er op og ned i Danmarks forhold til vores kolonier. Men det forhold er ved at ændre sig. En ny bølge af dansk forskning sætter spot på fortiden som kolonimagt. Hvad var motiverne bag kolonialiseringen? Hvad betød den for os og for de folk, vi lagde under os? Og hvilke tråde trækker kolonitiden frem til i dag – fra forsoningskommissionen i Grønland til cirkelkaffen i supermarkedet?

- 24/04

Tranquebar – etableringen af dansk kolonialisme. Niklas Thode Jensen, arkivar, seniorforsker, ph.d., Rigsarkivet
- 01/05

Grønland – Danmarks sidste koloni? Björn Lingner, ekstern lektor, Roskilde Universitet
- 08/05

Guldkysten – Danmark og slavehandlen. Louise Steensgaard Sebro, museumsinspektør, Nationalmuseet
- 15/05

Norge – forpagtet koloni eller tvillingerige? Rasmus Glenthøj, lektor, ph.d., Syddansk Universitet
- 22/05

Vestindien – før og efter 1917. Louise Steensgaard Sebro, museumsinspektør, Nationalmuseet
- 29/05

Danmarks koloniarv i dag – undskyldninger og erstatninger. Astrid Nonbo Andersen, postdoc., ph.d., DIIS

Holdnr: 1911-132

Dato: 6 onsdage, start 24/4

Tid: 18.00-19.45

Pris: 680 kr. Studerende: 340 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DANMARKS HISTORIE FRA 1500 TIL I DAG

Tag med på en rejse gennem Danmarks historie fra reformationen gennem enevælde, oplysningstid og industrialisering til demokrati og velfærdsstat, og hør om, hvordan Danmark bliver det land, vi kender. Det er fortællingen om en nordisk stormagt, der skrumper til en lille plet på landkortet, om bygge- og krigsglade konger, om driftige og selvbevidste borgere og bønder, der sætter damp under landet – og om vejen mod demokrati. Det er historien om folkehøjskoler, fagforeninger og foreningsliv. Og kvinder, der går til stemmeurnerne og kommer ud på arbejdsmarkedet. Om verdenskrige, kriser, Stauning eller kaos – og frygt for, at Den Kolde Krig bliver varm. Der er velfærd for alle, og fritiden er ny og fyldt med nymodens medier, charterferie og parcelhushaver. Fem forskere opruller Danmarks historie fra 1500 til i dag og giver deres bud på, hvilke begivenheder og udviklinger, der er afgørende at kende for at forstå, hvorfor Danmark ser ud, som det gør.

- 25/04

1500-1750: Reformation, adelsvælde, militærstat og stavnsbånd. Michael Bregnsbo, lektor og ph.d. ved Institut for Historie, Syddansk Universitet
- 02/05

1750-1914: Enevælde, krig og demokrati. Michael Bregnsbo, lektor og ph.d. ved Institut for Historie, Syddansk Universitet
- 09/05

1914-1945: Den lange verdenskrig. Nils Arne Sørensen, professor i historie, Syddansk Universitet
- 16/05

Dansk sikkerhedspolitik i FN og Nato under den kolde krig. Kristine Kjærsgaard, lektor, ph.d., Institut for Historie, Syddansk Universitet
- 23/05

1989-i dag: Sprængte mure og nye grænser. Aske Hennelund, ph.d.-stipendiat, Syddansk Universitet

Holdnr: 1911-113

Dato: 5 torsdage, start 25/4

Tid: 18.00-19.45

Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

MEDICIN I NAZI-TYSKLAND

Læger deltog i det 20. århundredes mest horrible forbrydelser, endda med fornøjelse. Nazi-Tyskland forsøgte at skabe det perfekte, "arvesunde" folk ved at udrydde "defekte individer" og "mindreværdige racer". Vi skal høre om, hvordan medicinsk forskning og praktisk lægegerning udviklede sig under nazismen, og stiller bl.a. skarpt på massemordet på sindslidende (det såkaldte "eutanasi-program") og på de menneskeforsøg, der gennemførtes i koncentrationslejrene, ofte med dødelig udgang. Therkel Stræde er lektor i samtidshistorie ved SDU i Odense med speciale i Holocaust. Han har i en årrække undervist i "nazi-medicin" på Folkesundheds- og Medicinstudiet.

- 12/03

Sundhed, sygdom, krop og race: grundlaget for nazistisk lægevidenskab og sundhedspolitik i Tyskland 1933-45.
- 19/03

Udrensning af dårlige arveanlæg fra den "ariske folkekrop": tvangssterilisation og eutanasi.
- 26/03

Medicinske menneskeforsøg i de nazistiske KZ-lejre: hvorfor, hvordan, resultater?
- 02/04

Forbrydelse kontra anstændighed: hvordan fungerede SS-lægerne mentalt?
- 09/04

Nazi-medicinens ofre: sindslidende, handicappede, homoseksuelle og jøder (patientskæbner)

Holdnr: 1911-158

Therkel Stræde, lektor, Syddansk Universitet

Dato: 5 tirsdage, start 12/3

Tid: 18.15-20.00

Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Odense, Campusvej 55, 5230 Odense M

TIL KAMMERMUSIK MED FOLKEUNIVERSITET

For fjerde gang inviterer Folkeuniversitetet og Kammermusik Odense til minikursus om en af kammermusikkens store gener. Denne gang er turen kommet til klavertrioen. Klavertrioen udgør sammen med strygekvartetten og blæskvintetten den klassiske kammermusiks vigtigste grupperinger. Fra wienerklassikken op gennem romantikken og i hele den nyere musikhistorie er der skrevet vægtige værker for kombinationen violin, cello og klaver, og helt op i vor egen tid modtager komponisterne bestillinger på nye værker for denne besætning. Ved foredraget fortæller violinisten Marianne Granvig om klavertrioens udvikling gennem tiderne og om de værker, der kan opleves umiddelbart efter foredraget, når Eskjær Trioen kl. 15.00 giver koncert i Odense Valgmenighedskirke med klavertrioer af Haydn, Brahms og Mendelssohn på programmet.

Holdnr: 1911-155

Marianne Granvig, violinist

Dato: Søndag 10/2

Tid: 14.00-16.00

Pris: 180 kr.

Sted: Valgmenigheden, Dronningensgade 2, 5000 Odense C

TAG MED I ODENSE TEATER: DIKTATOREN

Nørrebro Teaters teaterversion af Chaplins mesterværk genopsættes på Odense Teaters Store Scene. Det bliver igen instruktør Nikolaj Cederholm, der står i spidsen for løjerne. Sammen med stærke kræfter fra både den oprindelige version og Odense Teaters ensemble kaster han sig kærligt over denne rørende, morsomme og relevante komedie om magtens begær, menneskeheds håb og kampen for en verden uden krig. 'Diktatoren' præsenteres i samarbejde med Nørrebro Teater.

Program: Introforelæsning, scenekantssamtale, middag inkl. et glas vin, vand eller øl og teaterforestilling. Find hele programmet på side 29.

Holdnr: 1911-153

Therkel Stræde, lektor i historie fra Syddansk Universitet

Dato: 2 onsdage, 24/4 og 1/5

Pris: 575 kr. inkl. teaterbillet, scenekantssamtale og middag med vin

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55 og Odense Teater, Jernbanegade 21

GAME OF THRONES VENDER TILBAGE

Tv-serien 'Game of Thrones' har taget verden med storm, og i foråret 2019 ruller seriens sidste sæson over skærmen. Vi skiftevis elsker og afskyr seriens hovedpersoner, som fx dragemoderen Daenerys Targaryen, fredsmægleren Jon Snow, magtstrategen Tyrion Lannister og Bran Stark med de mystiske evner. Fortællingerne går på tværs af Westeros, og det komplekse persongalleri giver serien dybde. Men hvorfor er GOT blevet et globalt hit? Hvilken rolle spiller de apokalyptiske hvide vandrere i den ottende sæson? Hvilke værdier repræsenterer de forskellige skikkelser? Og hvem skal vi holde med? Med udgangspunkt i bogen 'Vinteren er kommet' (Forlaget Spring 2018) analyserer Steen Beck tv-serien 'Game of Thrones'. Forelæsningen gør dig klogere på, hvordan 'Game of Thrones' bygger bro mellem nutidens populærkultur og klassiske temaer i Vesterlandets kultur- og idehistorie. Kom med på en "tour de force" gennem de første syv sæsoner, mens vi venter på seriens finalesæson.

Holdnr: 1911-062

Steen Beck, lektor, mag.art., Syddansk Universitet

Dato: Torsdag 21/2

Tid: 17.15-21.15

Pris: 310 kr. Studerende: 170 kr. inkl. et glas vin

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

MURAKAMI: ORDENE, LYDEN OG BILLEDERNE

Murakamis forfatterskab skaber billeder, ikke bare i romanerne, men også som film, i musik og i kunst. Filmen 'Dreaming Murakami' (2017) bliver introduceret af instruktør Nitesh Anjaan. I filmen følger vi Mette Holms arbejde med at oversætte Murakamis debutroman 'Hør vinden syng'. En sanselig og poetisk film om sprog, litteratur, lidenskab og ensomhed. Optaget i både Danmark og i Japan smelter fiktionens verden sammen med den virkelige: fra en bar i Tokyo til en kæmpefrø på en tagterrasse og tilbage til skrivebordet. Mette Holm kommer selv og fortæller om oversættelsen af Murakamis seneste roman, 'Mordet på kommandanten', og om dens referencer til andre kunstarter, men også til forhold i Japan. Til sidst gennemgår Anne Valbjørn Odgaard 'Mordet på kommandanten'. Vi har en kattefamilie i haven, vi har en helt almindelig mand, der kommer ud for nogle helt usædvanlige hændelser, vi har et hul i jorden og levende malerier med egen vilje, og små revner i virkeligheden opstår. Kom og bliv klogere på Murakami.

Holdnr: 1911-030

Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab, **Nitesh Anjaan**, filminstruktør og romanforfatter og **Mette Holm**, oversætter og cand.mag. i japansk

Dato: Onsdag 13/3

Tid: 10.00-16.00

Pris: 460 kr. inkl. billet til filmen 'Dreaming Murakami'

Sted: Cafébiografen, Brandts Passage 39-41, 5000 Odense C

FORFATTEREN OG FORSKEREN – MIKAEL JOSEPHSEN OG MOGENS DAVIDSEN

Druk, digtning og genrejsning. Denne dag vil vi indlede en forfattersamtale med Mikael Josephsen, især om hans anmelderroste 'KNÆK' og 'Jeg er farmor', der begge hudløst skildrer misbrug, hospitalsindlæggelser og svigt, samt den tredje bog i trilogien, 'Jubelidiot', som udkommer i februar 2019. Hør forfatter Mikael Josephsen i samtale med litteraturforsker Mogens Davidsen.

Holdnr: 1911-078

Mikael Josephsen, forfatter, Mogens Davidsen, lektor i litteratur ved Syddansk Universitet

Dato: Onsdag 20/2

Tid: 18.15-20.00

Pris: 180 kr. Studerende: 90 kr.

Sted: Borgernes Hus, lokale 3,5 og 3,6, 3. sal, Østre Stationsvej 15, 5000 Odense C

FORFATTEREN OG FORSKEREN – HELLE HELLE OG DAG HEEDE

Helle Helles forfatterskab er både folkelig, lettilgængelig bestsellerlitteratur og kompleks og sofistikeret "dansk lærlitteratur" for feinschmeckere. Hun blev længe læst som "minimalistisk realist", der skrev om de samme jeg-svage, livsangste, kvindelige selvbetragtere. Men værk og forskning går nu nye veje og sætter spørgsmålstegn ved både minimalismen og realismen. Værkerne handler nemlig også om sig selv, deres egne tilblivelsesbetingelser, og de ofte handlingslammede hovedpersoner er i realiteten på vej til at blive forfattere. Denne vej er yderst kompleks og meget diskret skildret, og den går ikke sjældent over lig. Susanne i 'Forestillingen om et ukompliceret liv med en mand' digter en nekrolog over den afdøde kæreste. Jane i 'Rødby-Puttgarden' skaber sig (i alle ordets betydninger) ved at gøre den afdøde moder til kunst, mens den navnløse hovedperson i de omvendt anvender kunsten i et orfisk projekt med at hente moderen tilbage fra dødsriget. Helle Helles "gravskrift" bliver således endnu mere spændende ved at lade de enkelte tekster kommunikere med hinanden, så især døden kommer frem som central undertekst, der gennemsyrr næsten alle skriveprojekter. Hør forfatter Helle Helle i samtale med litteraturforsker Dag Heede.

Holdnr: 1911-075

Helle Helle, forfatter, og **Dag Heede**, lektor i litteratur, Syddansk Universitet

Dato: Mandag 1/4

Tid: 18.15-20.00

Pris: 180 kr. Studerende: 90 kr.

Sted: Borgernes Hus, 2. sal, Østre Stationsvej 15, 5000 Odense C

STORE FILMINSTRUKTØRER

Filmhistoriens største værker er blevet udødeliggjorte af de mesterlige instruktører bag. Hvert årti har bud på en filminstruktør, der har skilt sig ud og defineret både sin samtid og eftertid. Fra efterkrigstidens mestre Alfred Hitchcock og Ingmar Bergman til vores tids Lars von Trier og Quentin Tarantino. Fra de skæve instruktører Stanley Kubrick og David Lynch til mainstreamfilmskaberne over dem alle, Steven Spielberg.

- 21/02 Alfred Hitchcock.** Christian Braad Thomsen, filminstruktør og forfatter
- 28/02 Ingmar Bergman.** Forelæser oplyses senere
- 07/03 Stanley Kubrick.** Claus Toft-Nielsen, lektor, Nordisk Sprog og Litteratur, Aarhus Universitet
- 14/03 Woody Allen.** Jakob Isak Nielsen, lektor, Medievidenskab, Aarhus Universitet
- 21/03 David Lynch.** Andreas Halskov, forfatter og cand.mag. i filmvidenskab
- 28/03 Steven Spielberg.** Henrik Højer, adjunkt, VIA Film and Transmedia i Aarhus.
- 04/04 Lars Von Trier.** Bodil Marie Stavning Thomsen, ph.d. og professor MSO, Nordisk Sprog og Litteratur, Aarhus Universitet
- 11/04 Quentin Tarantino.** Jakob Isak Nielsen, lektor, Medievidenskab, Aarhus Universitet
- 25/04 Rainer Werner Fassbinder.** Christian Braad Thomsen, filminstruktør og forfatter

Holdnr: 1911-086
Dato: 9 torsdage, start 21/2
Tid: 18.30-20.15
Pris: 980 kr. Studerende: 490 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

NATUR OG LANDSKAB HOS H.C. ANDERSEN

H.C. Andersen levede og skrev sine værker i en tid, hvor landskabet kom til at indgå i forestillingen om det nationale særpræg. Natur og landskab blev dermed til en ramme om det nationale fællesskab. Andersen er en begejstret og fremragende skildrer af det nationale, danske landskab, men der er samtidig tvetydige og ironiske elementer i hans litterære fremstilling. Naturen er langt fra at være ren romantisk idyl. I Italien og Spanien oplevede H.C. Andersen en natur og et klima, der var meget forskelligt fra det danske. Her var sol og varme, imponerende bjerge og romantiske omgivelser, der egnede sig til at blive brugt i hans romankunst og rejsebeskrivelser. Vi ser her på naturbeskrivelser og forholdet til det nationale og ikke mindst fremmede i H.C. Andersens forfatterskab, der kommer til udtryk i hans eventyr og romaner.

- 26/02 H.C. Andersen og det nationale landskab.** Johs. Nørregaard Frandsen, professor og leder af H.C. Andersen Centret, Syddansk Universitet
- 05/03 H.C. Andersen og naturen som dannelsesrum.** Jacob Bøggild, professor mso ved Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet
- 12/03 H.C. Andersen og Sydeuropa.** Torsten Bøgh Thomsen, videnskabelig assistent og ph.d.-stipendiat i kulturstudier, Syddansk Universitet

Holdnr: 1911-128
Dato: 3 tirsdage, start 26/2
Tid: 17.00-19.00
Pris: 380 kr. Studerende: 190 kr.
Sted: Karen Brahe Auditoriet i Odense Adelige Jomfrukloster, Albani Torv 6, 5000 Odense C

VIDENSBRUNCH: MARILYN MONROE

Clara Juncker forelæser om Marilyn Monroe som amerikansk ikon. Marilyn er allevegne og har haft skiftende roller i amerikansk kultur og samfund. I 1950'erne var hun sexgudinde, og siden har hun levet videre, også efter sin død i 1962, som repræsentant for feminisme, etnicitet, amerikansk natur, homoseksualitet og meget mere. I nutidens USA knytter hun an til diskussioner om Hollywood, #MeToo, race og miljø. Clara Juncker er lektor ved Institut for Kulturvidenskaber, Center for Amerikanske Studier. Hun har udover bogen Circling Marilyn: Text, Body, Performance publiceret og forelæst om emner inden for amerikansk litteratur og kultur på begge sider af Atlanten og i Asien, hvor Marilyn, nu i selskab med Ivanka Trump, har højstatus.

Holdnr: 1911-067
Clara Juncker, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
Dato: Lørdag 2/3
Tid: 10.00-13.00
Pris: 295 kr. inkl. brunchbuffet
Sted: Syddansk Universitet, Restauranten på 2. sal og lokale 100, Campusvej 55, 5230 Odense M

MUSIKKENS MESTERVÆRKER

Forelæsningsrækken dykker ned i nogle berømte musikværker - orkestermusik, der spænder fra det festlige hos Händel til det intense hos Sibelius og det historiefortællende hos Berlioz, garneret med Griegs smukke skuespilmusik og sluttende med Stravinskij's skelsættende og elektrificerende balletmusik. Du får lejlighed til at fordybe dig i ét værk ad gangen, og samtidig får du en introduktion til almene musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Dermed kan du få mere ud af din næste musikoplevelse – uanset om det er et nyt værk, du kaster dig over, eller om du genhører netop et af disse udvalgte mesterværker. Alle deltagere får adgang til musikken via interntet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

12/03 Händel: Water Music & Music for the Royal Fireworks

19/03 Sibelius: Symfoni nr. 2

26/03 Grieg: Peer Gynt

02/04 Berlioz: Symphonie Fantastique

09/04 Stravinskij: Le Sacre du printemps

Holdnr: 1911-023
Leif V. S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab
Dato: 5 tirsdage, start 12/3
Tid: 18.00-19.45
Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.
Sted: Borgernes Hus, lokale 3.5 og 3.6, 3. sal, Østre Stationsvej 15, 5000 Odense C

VIDENSBRUNCH: GEORGE MICHAEL

George Michael var et gudsbenådet sangtalent. Han bjergtog alverdens lyttere og med et salg på 85 millioner plader og flere nr. 1-hitsange end The Beatles, var der lagt op til et smækkert liv på solsiden. Men jo større succes han fik, desto større blev afstanden til det notorisk sky og usikre menneske han var inde bag sit elegante, velpolerede ydre. Forelæsningen går bag facaden for at afdække paradokserne i George Michaels liv og i hans sange. Alt sammen for at pejle os ind på den eksistentielle og spirituelle søgen efter skønhed, der præger hele hans kunstneriske virke.

Holdnr: 1911-130
Neal Ashley Conrad, mag. art. og ph.d.
Dato: Lørdag 30/3
Tid: 10.00-13.00
Pris: 295 kr. inkl. brunchbuffet
Sted: Syddansk Universitet, Restauranten på 2. sal og lokale 100, Campusvej 55, 5230 Odense M

FORBUDTE BØGER

Foredragsrækken tager et historisk kig på fem kontroversielle bøger, der alle er kommet på kant med lovgivningen eller religionen. Blasfemi eller pornografi, overskridelse af religiøse eller moralske dogmer og normer, er fællesnævneren for de tre engelske og to danske værker. Hovedparten er berømte klassikere, mens en enkelt er en fuldkommen glemt tekst. Vi vil fokusere på, hvorfor disse værker er blevet opfattet som så provokerende i deres samtid og diskutere grænserne for det tilladelige i de sidste tre århundreder. Grænser, der ofte først bliver synlige, når de bliver overskredet.

25/02 'Fanny Hill' John Cleland (1748). Censuren som overbegreb. Leif Søndergaard, lektor emeritus i litteratur, Syddansk Universitet

04/03 'Haabløse Slægter' Herman Bang (1880). Dag Heede, lektor i litteratur, Syddansk Universitet

11/03 'Kan Mænd undværes' Emmy Carrel (1921). Dag Heede, lektor i litteratur, Syddansk Universitet

18/03 'Lady Chatterleys lover' David Herbert Lawrence (1928). Claus Schatz-Jakobsen, lektor i litteratur, Syddansk Universitet

25/03 'De sataniske vers' Salman Rushdie (1989). Søren Frank, lektor og ph.d. i litteratur ved Syddansk Universitet

Holdnr: 1911-079
Dato: 5 mandage, start 25/2
Tid: 18.15-20.00
Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.
Sted: Borgernes Hus, lokale 3.6, 3. sal, Østre Stationsvej 15, 5000 Odense C

WAGNERS OPERAUNIVERS

Richard Wagner blev en banebrydende skikkelse i musikhistorien. Hans enestående operaer 'Den flyvende Hollænder', 'Tannhäuser', 'Lohengrin', 'Tristan og Isolde', 'Mestersangerne', 'Nibelungens Ring' og 'Parsifal' strækker sig over en lang udviklingsperiode, og de er en verden for sig. Værkerne bliver spillet over hele verden, for Wagner er en mester i dramatik, historiefortælling, inderlighed og store følelser. Det gælder både sangen og i høj grad også orkesteret. På denne temawebisode får du en introduktion til centrale elementer fra Wagners helt særlige musikalske univers.

Holdnr: 1911-059
Leif V. S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab
Dato: Lørdag 23/02 og søndag 24/02
Tid: 11.00-16.00
Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.
Sted: Borgernes Hus, lokale 3.5 og 3.6, 3. sal, Østre Stationsvej 15, 5000 Odense C

Religion, teologi og filosofi

WEIMARREPUBLIKKEN: EKSTREMERNES TIÅR

Med Første Verdenskrig bryder "verden af i går" sammen. Intet sted sker dette så radikalt som i Tyskland. I Weimarrepublikken opstår alt det, der hører moderniteten til – fra UFA-film med Asta Nielsen, kabaret og seksuel frigørelse til Bertolt Brecht og Bauhausarkitektur. Men samtidig opstår en politisk radikalisering med højrenationalister, nazister og kommunister. Polariseringen og de gamle autoriteters sammenbrud skaber grobund for politikerlede, populisme og modvilje mod det etablerede. I kraft af dette er Weimarrepublikken ikke blot fascinerende, men også relevant for forståelsen af nogle af vor egen samtids politiske tendenser. Dette hold er med Claus Cristoffersen som underviser.

Holdnr: 1911-016

Claus Christoffersen, cand.mag.

Dato: 5. onsdage, start 20/2

Tid: 18.00-19.45

Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

VÅGN OP TIL LIVET

Hvordan skal man leve sit liv, for at det bliver et godt liv? Vores kultur er præget af en forestilling om, at vi opnår et godt liv ved at få oplevelser, tjene penge, forbruge, præstere og få social anerkendelse. På den måde har menneskets natur ikke ændret sig synderligt de sidste 2500 år. Men stadig flere af os føler, at vores måde at leve på, virker lidt som at gå i søvne. Mange af os savner et mere meningsfuldt og fyldestgørende liv. Både den østlige og vestlige filosofi indeholder da også et tidløst budskab om, at vi faktisk kan vågne op til et andet og bedre liv. Hvis vi forholder os bevidst til vores livsvilkår, kan vi få en mere menneskelig tilværelse. Forløbet tager udgangspunkt i bogen 'Livskunsten – filosofien om at vågne op til livet', der udkommer på Akademisk Forlag i 2018.

Holdnr: 1911-072

Anders Dræby Sørensen, cand.mag. i idéhistorie, master i humanistisk sundhedsvidenskab og ph.d. i psykologi, Aarhus Universitet

Dato: Lørdag 25/5

Tid: 10.00-16.00

Pris: 410 kr. Studerende: 220 kr. inkl. kaffe og kage

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

VERDENRELIGIONER

De store, kulturbærende religioner hinduisme, buddhisme, jødedom, kristendom og islam har sat deres store præg på menneskehedens historie og er i dag rykket nærmere hinanden i konfrontation og dialog end nogensinde før. Med stor sandsynlighed vil de også i det 21. århundrede komme til at spille en afgørende rolle for klodens fremtid. Men hvad går de ud på? Hvad adskiller dem fra hinanden, og hvad har de til fælles? For at tage hul på disse spørgsmål vil vi i dette kursus belyse og drøfte religionernes basale ritualer, overbevisninger og værdier i et historisk perspektiv.

21/02 Hinduisme. Mikael Aktor, lektor, ph.d., Syddansk Universitet

28/02 Buddhisme. Mikael Aktor, lektor, ph.d., Syddansk Universitet

07/03 Jødedom. Jakob Egholm Feldt, professor, ph.d., Roskilde Universitet

13/03 Kristendom. Niels Reeh, lektor, Syddansk Universitet

21/03 Islam. Søren Christian Lassen, ekstern lektor, ph.d., Københavns Universitet

Holdnr: 1911-117

Dato: 4 torsdage og 1 onsdag, start 21/2

Tid: 19.00-20.45

Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

HANNAH ARENDTS FILOSOFI "AT TÆNKE UDEN GELÆNDER"

"At tænke uden gelænder". Denne smukke og tankevækkende formulering af den tysk-jødisk-amerikanske filosof Hannah Arendt viser, hvorfor hun er en af de største moderne tænkere. I et århundrede hvor tænkningen var låst fast i ideologiernes spændetrøje, tænkte Arendt selvstændigt og på tværs. Derfor har hun bevaret sin aktualitet. Hun er den første, der viser, hvorfor det overdrevne fokus på arbejde og forbrug formindsker den menneskelige tilværelse, og det er hende, der formulerer tanken om "ondskabens banalitet" i forbindelse med retsagen mod top-nazisten Adolf Eichmann. På baggrund af sine egne erfaringer som jøde i Tyskland er det Arendt, der formulerer tanken om pluralismens nødvendighed - om at forskellige mennesker skal kunne leve sammen i et fælles samfund. Hun er på alle måder en usædvanlig tænker, der kan gøre os klogere på vores egen tid.

Holdnr: 1911-141

Claus Christoffersen, cand.mag.

Dato: Lørdag 6/4

Tid: 10.00-16.00

Pris: 420 kr. Studerende: 210 kr. inkl. kaffe og kage

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

STORE TANKER OM HVERDAGSLIVET

Hvordan forholdte Kierkegaard sig til angst? Hvad siger Bibelen om tilgivelse? Og hvordan har man i filosofien reflekteret over kærligheden til forskellige tider? I denne forelæsningsrække stiller en række af landets dygtigste forskere skarpt på otte emner, som ikke er spor hverdagsfjerne, men tæt inde på livet for ethvert menneske. Alle har følt længsel, skam og vrede, men hvilke tanker har kloge hoveder gjort sig om disse sjæletilstande gennem tiden? Og kan vi overhovedet bruge deres tanker til at tænke noget om vores dagligdag? Dét og meget mere vil blive belyst i denne spændende og vedkommende forelæsningsrække, hvor hver enkelt forsker forholder sig til sit emne ud fra en filosofisk, teologisk, sociologisk eller idéhistorisk vinkel.

20/03 Tilgivelse. Anders-Christian Jacobsen, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet

03/04 Vrede. Lars-Henrik Schmidt, professor i filosofi og pædagogik, Aarhus Universitet

10/04 Angst. Ole Morsing, lektor, Aarhus Universitet

24/04 Længsel. Mogens Pahuus

01/05 Skam. Inger Glavind Bo, lektor i socialpsykologi, Aalborg Universitet

08/05 Kærlighed. Katrine Frøkær Baunvig, leder af GrundtvigsCentret, Aarhus Universitet

Holdnr: 1911-138

Dato: 6 onsdage, start 20/3

Tid: 19.00-20.45

Pris: 680 kr. Studerende: 340 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

HEDENSKAB OG KRISTENDOM: KULT OG KULTUR I ANTikken OG I NUTIDEN

Religio og superstitio var to nøglebegreber i den antikke romerske kultur. Med disse begreber kunne den religionspolitiske elite debattere 'romerskhed', og godkende eller forkaste forskellige former for ritualer og forestillinger. Fx var det romerske varselsvæsen en central del af romersk religio og en forudsætning for al politisk og militær aktivitet. Vedtagelse af love, afholdelse af forsamlinger, valghandlinger, senatsmøder og militære slag kunne kun finde sted, hvis der var blevet taget (gunstige) varsler i form af fuglevarsler eller tydning af offerdyrs indvolde. Solformørkelser, blodregn, svedende kultstatuer og talende køer, blev opfattet som tegn fra guderne og behandlet i det romerske senat som det øverste punkt på dagsordenen. I mødet mellem romersk religion og kristendom fremstod de hedenske varsler imidlertid – set med kristne kirkefædres øjne – som bizar, skændig, irrationel og primitiv "overtro" (superstitio). At romersk religion blev betragtet som skadelig overtro ud fra en kristen vinkel fremgår tydeligt af de kristne kilder, men hvordan opstod og fungerede den antikke skelnen mellem, hvad der var ortodokst og hvad der var uortodokst blandt de skrifter, der cirkulerede i de kristne miljøer? Hvordan var forholdet mellem såkaldte kætterske skrifter og den ældste kristne klosterbevægelse? Hvordan indgik fx koptiske skrifter som Mariaevangeliet og Thomasevangeliet i antikkens kristne miljøer – og hvordan behandles disse skrifter i nutidens teologiske debatter? Hvad enten man i antikken diskuterede indvoldstyding, (af)gudsdyrkelse, gladiatorshows og bordelbesøg, eller man i nutiden debatterer sekularisme, 'danskhed', burkaer og håndtryk, drejer kulturmøder og religionssammenstød sig ikke mindst om anerkendelse af identitet. Hvordan opstår religiøse fjendebilleder i de multikulturelle miljøer i henholdsvis det antikke Romerrige og et globaliseret Europa? Hvilken betydning havde det fx, at Kristus-kulten i den græsk-romerske verdens religiøse mangfoldighed definerede alle andre kulte som rivaler? Og kan man tale om religio og superstitio i nutidens Europa?

29/04 Religio og superstitio - kulturmøder og religiøse fjendebilleder i antikken. Susanne William Rasmussen, dr.phil.

06/05 Romerske varsler og kristne mirakler. Susanne William Rasmussen, dr.phil.

13/05 Kætteri i antikken og nutiden, Mariaevangeliet og andre skrifter om disciplen Maria Magdalene. Marianne Aagaard Skovmand, sognepræst, cand.theol. og ph.d.

20/05 Kætteri i antikken og nutiden, Thomasevangeliet "fake news" eller ord af Jesus. Marianne Aagaard Skovmand, sognepræst, cand.theol. og ph.d.

27/05 Globalisering, frygt og populisme - kulturmøder og religiøse fjendebilleder i nutidens Europa. Susanne William Rasmussen, dr.phil.

Holdnr: 1911-140

Dato: 5 mandage, 29/4

Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.

Sted: Vor Frue Kirke, Sognehuset, Frue Kirkestræde 12B, 5000 Odense C

DE KÆRE BØRN

Hvor ville vi være uden børn? Igennem filosofihistoriens utallige bestemmelser af barnet i etisk, politisk og erkendelsesteoretisk henseende giver vi her et indblik i en mangfoldighed af filosofiske svar på spørgsmålet. Om barnet ses som et autentisk forbillede for moralsk og politisk handlen; som en usleben diamant, der igennem opdragelse og pædagogik skal forædles til gavn for arten, videnskaben og samfundet; eller som en tankeløs klods om benet. I barnet har filosofien fundet såvel sin modsætning som mulighed for fornyelse. I forelæsningsrækken præsenteres fem eksempler på filosofiens mellemværende med barnet i filosofihistorisk perspektiv. Vi vil således se på Rousseaus optagethed af barnet, barnet som genstand for pædagogikken hos Kant og Kierkegaard, barnet hos Hegel og Jonas' som fornyelsens mulighed og oprindelse til ansvaret. Vi slutter rækken af med et aktuelt bud på, hvordan skolebørn i praksis kan bringes til at filosofere, og hvordan det kan hjælpe dem i deres videre skolegang.

23/04 Det endnu ufuldendte menneske (Kant og Kierkegaard).

Søren Harnow Klausen, professor, dr.phil.

30/04 Urgestanden for menneskeligt ansvar (Jonas). Jesper

Lundsfryd Rasmussen, cand.mag.

07/05 Filosofiens læremester (Rousseau). Jørgen Hass, ekstern

lektor, mag.art., Syddansk Universitet

14/05 Det tankeløse barn (Hegel). Peter Wolsing, lektor, ph.d.,

Syddansk Universitet

21/05 Det tænkende barn (Filosofi i skolen). Caroline Schaffalitzky

de Muckadell, lektor, ph.d., Syddansk Universitet

Holdnr: 1911-126

Dato: 5 tirsdage, start 23/4

Tid: 18.30-20.15

Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DEN DANSKE PRÆSTEGÅRDSKULTUR

I disse foredrag sætter vi fokus på præstegårdskultur, som favner bredere end blot præstegårdens bygninger, have og indretning, men som også rummer sammenhængen mellem præstegård og lokalsamfund i landsognet. Vi ser også på præstens ændrede embedsrolle i sognet. Præstegården var førhen sognets offentlige institution, hvori der foregik både åndelige og verdslige tiltag. I 1800-tallet hørte menighedsliv og sogneadministration til præstegårdens aktiviteter. Præsten var sognekonge. Der vil også være fokus på 1900-tallets sekularisering, som betød en ændring af sognebeboernes kultur og verdensbillede. Den lokale lutherske enhedskultur udviklede sig under enevælden til en luthersk kultur med voksende sekulære elementer, som i 1900-tallet førte til demokratisering og privatisering, hvilket fik stor betydning for præstegårdslivet.

Holdnr: 1911-139

Jens Rasmussen, tidl. hospitalspræst, ph.d., Odense Universitetshospital

Dato: 2 mandage, start 13/5

Tid: 19.00-20.45

Pris: 280 kr. Studerende: 140 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

**Gode oplevelser
med viden**

Kommunikation og organisation

HJERNEN I ARBEJDSLIVET

Hjernen hjælper os med at skabe mening og lagre viden. Den er konstant i gang, både når vi daser og dovner, og når vi skal være kreative, fokuserede eller løse problemer. Nok ligner den mest af alt havregrød, men hjernens betydning for vores evne til at lære og motivere er ikke til at komme uden om. De mange neurologiske processer er i sidste ende altafgørende for, hvordan vi præsterer i arbejdslivet. Hvornår bliver viden til læring i hjernen? Og hvad betyder pauser for vores evne til at yde? Ved at forstå vores hjerneprocesser bliver vi bedre til at skabe rammerne for god læring og få hjernens potentiale til at udfolde sig på arbejdspladsen.

Holdnr: 1911-084

Ole Lauridsen, lektor, mag.art., Business and Social Sciences, Center for Undervisning og Læring

Dato: Torsdag 9/5

Tid: 17.00-21.00

Pris: 380 kr. Studerende: 190 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

SÅDAN FÅR DU SKARPE TANKER

Hjernen og tænkningen er i gang hele tiden og udfordres af de betingelser, vi giver den. Tænkningen og de kognitive processer påvirkes af, hvordan vi lever, arbejder og sover. Præcis som resten af kroppen. Forskning viser, at det er muligt at styrke kognitionen og booste hjernens processer og derved blive bedre til at holde opmærksomheden, huske nyt og løse problemer. Både små ændringer og lange træk kan skabe forandring. Dagen har udgangspunkt i neurovidenskabelig teori og forskning inden for området omkring tænkning og styrkelse af kognition. Forløbet henvender sig til alle, der ønsker at få mere viden om, hvordan vores tænkning fungerer, og indblik i hvordan man med konkrete teknikker og strategier kan forbedre koncentrationsevnen, holde overblikket og styrke problemløsningsevnen. Forløbet tager afsæt i bogen 'Skarpe tanker – styrk dine kognitive færdigheder' (Dansk Psykologisk Forlag) af Louise Meldgaard Bruun og Line Kirstine Hauptmann, som med fordel kan tilkøbes forløbet.

Holdnr: 1921-007

Line Kirstine Hauptmann, psykolog og specialist i klinisk neuropsykologi, ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet og **Louise Meldgaard Bruun**, specialpsykolog i psykiatri, ekstern lektor i medicin, Aarhus Universitet

Dato: Onsdag 18/9 efterår 2019

Tid: 10.00-15.00

Pris: 430 kr. Studerende: 215 kr.

Sted: Syddansk Universitet, lokale O77, Campusvej 55, 5230 Odense M

OPTIMER DIT ARBEJDSLIV

Vækkeuret ringer, og endnu en arbejdsuge venter forude. Vi bruger en stor del af de vågne timer på vores job, og for de fleste af os handler arbejdet om mere end blot at tjene til føden. Samtidig er grænsen mellem arbejdsliv og privatliv udflydende, og mange tager arbejdet med hjem både mentalt og fysisk. På flere måder fylder vores arbejde altså i vores liv. Vi lægger meget energi i det, og vi får energi af det. Det betyder, at vi stiller høje krav til chefen, men også til vores egen udvikling og præstationer i arbejdslivet. Forelæsningsrækken stiller skarpt på det gode arbejdsliv fra forskellige perspektiver og ser på, hvordan du kan skabe mere glæde og trivsel i dit daglige arbejde. Hør, hvordan du styrker din karriere, så det gode arbejdsliv bliver endnu bedre.

- 27/02 Det meningsfulde arbejdsliv.**
Christian Tang Lystbæk, lektor i organisation og ledelse, Aarhus Universitet
- 06/03 Hjernen på arbejde: hjernen og læring.** Ole Lauridsen, lektor i undervisning og læring, Aarhus Universitet, Buisness and Social Sciences, Center for Undervisning og Læring
- 13/03 Hvordan når vi de fælles mål? Samarbejdet mellem leder og medarbejder.** Michael Nørager, ph.d. og lektor i innovation og forandringsledelse, Aarhus Universitet
- 20/03 Balance i arbejds- og privatlivet.**
Eva Borgen Paulsen, cand.psych., psykolog, Borgen Psykologi

Holdnr: 1911-099
Dato: 4 onsdage, start 27/2
Tid: 18.30-20.15
Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KOMMUNIKATIONSMEDARBEJDERENS ABC

En skarp pen og et blik for strategisk kommunikation. Webformidling, presse og sociale medier. Kravene til den moderne kommunikationsmedarbejder har aldrig været større, og stillingsopslagene bugner af eksempler. Du skal få ideer, kommunikere til forskellige målgrupper og styre din So-Me strategi med hård hånd. Men hvordan får du greb om det hele? På dette forløb stiller vi skarp på den kreative kommunikator og de udfordringer, som følger med rollen. Bliv klogere på, hvordan du opbygger dit argument og puster liv i din tekst. Lær også, hvordan du kommunikerer strategisk, til websites, til forskellige målgrupper og styrer uden om krisen på de sociale medier. Forløbet henvender sig til alle, der beskæftiger sig med kommunikation – hvad end du er iværksætter, professionel eller autodidakt kommunikator.

- 23/04 Det gode argument.** Sofie Venge Madsen, lektor i retorik, Aarhus Universitet
- 30/04 Strategisk kommunikation.** Ann Merrit Rikke Nielsen, ph.d.-studerende i kommunikation, Københavns Universitet
- 07/05 Find, forstå og fang din målgruppe.** Line Hassal Thomsen, ph.d. i TV nyheder og nyhedsproduktionskultur, journalist og medieforsker, Aarhus Universitet
- 14/05 Sociale medier - styr uden om krisen.** Forelæser oplyses senere
- 21/05 Web-tekster der virker.** Nanna Friis, forfatter, cand.mag. i dansk, Friis Kommunikation

Holdnr: 1911-144
Dato: 5 tirsdage, start 23/4
Tid: 17.30-19.15
Pris: 680 kr. Studerende: 340 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

BESTYRELSESARBEJDE

Bestyrelsesarbejde er noget, der optager flere og flere. Aldrig har så mange været bestyrelsesmedlemmer, uden egentlig at have viden om det eller tidligere erfaring med at sidde i en bestyrelse. Forelæsningerne giver et indblik i bestyrelsens rolle, ansvar og pligter og sætter fokus på, hvordan en bestyrelse ud fra et juridisk, strategisk og ledelsesmæssigt perspektiv skaber værdi for en virksomhed eller forening. Få værktøjer til bestyrelsesarbejdet, som sikrer, at bestyrelsens ressourcer bruges optimalt, og bliv klædt på til at udfordre direktionen, andre bestyrelsesmedlemmer og din egen tilgang til en bestyrelsespost.

- 02/05 Bestyrelsens kompetence, rettigheder, pligter og ansvar.** Tommy V. Christiansen, advokat (H), cand.merc., cand.jur. Vidensportalen V.dk
- 09/05 Bestyrelsen som en del af ledelsen.** Henrik Andersen, partner, cand.merc., Hildebrandt og Brandi
- 16/05 Bestyrelsen og strategi.** Esben Vinther, partner, Hildebrandt & Brandi

Holdnr: 1911-021
Dato: 3 torsdage, start 2/5
Tid: 19.00-20.45
Pris: 480 kr. Studerende: 240 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Følg med på Facebook
facebook.com/fuodense

KONFLIKTHÅNDTERING OG -FOREBYGGELSE I LEDELSESMÆSSIGT PERSPEKTIV

Uløste konflikter kan have store omkostninger – økonomisk, personligt og for organisationen. Konflikter i ledelse er ikke en forestilling eller et spil, hvor det handler om at vinde eller tabe. Konflikter er også i den sammenhæng et livsvilkår. I denne forelæsningsrække bliver du præsenteret for forskellige ledelsesmæssige situationer, hvor behovet for konflikt-håndtering og forebyggelse af konflikt er vigtige faktorer. Bliv bl.a. klogere på, hvordan du gennem mediering kan håndtere forandringer, optimere arbejdet i grupper og forebygge konflikter i projektarbejdet.

30/04 Forandringsledelse – modstand mod forandringer som livsvilkår. Finn Sten Jakobsen, lektor, Aarhus Universitet BSS

07/05 Gruppeprocesser – hvorfor er de så vanskelige? Jane Flarup, uddannelseskoordinator og lektor i organisationsteori, Aarhus Universitet

14/05 Projektledelse – konflikternes holdeplads. Charlotte Bæk Risbjerg, mediator og cand.negot. med speciale i projektledelse, RisbjergRelation

21/05 Strategisk ledelse og konflikt-håndtering. Finn Sten Jakobsen, lektor, Aarhus Universitet BSS

Holdnr: 1911-083

Dato: 4 tirsdage, start 30/4

Tid: 18.15-20.00

Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DEN UDVIKLINGSBEVIDSTE ORGANISATION

De fleste effektive organisationer anerkender, at deres succes afhænger af deres ansatte og de unikke egenskaber, som de hver især bringer til bordet. Men hvordan skaber man en kultur, hvor dette ikke kun forbliver viden, men rent faktisk gennemsyrrer praksis? Hvad hvis organisationer gjorde alt, hvad de kunne for at skabe de rette omstændigheder for deres medarbejderes personlige og faglige udvikling – og dermed blev en såkaldt 'Udviklingsbevidst Organisation' eller en Deliberately Developmental Organization, en DDO, som forskerne Robert Kegan og Lisa Lahey kalder det? Denne forskning i organisationskultur hjælper os til at se, hvordan vi som organisation kan arbejde på at skabe en kultur, hvor ledere og medarbejdere har et fælles ansvar for at skabe personlig og faglig udvikling. Dette kan være alt lige fra, hvordan møder afholdes, til hvordan medarbejderne taler med hinanden om de udfordringer og problemer de møder i dagligdagen. Dette gøres ud fra en grundlæggende tro på at alle kan udvikle sig, og at sårbarhed, fejl og mangler er en organisatorisk ressource, der gør det muligt at skabe vækst og udvikling. På dette kursus præsenterer vi tilgangen 'Den Udviklingsbevidste Organisation' (Deliberately Developmental Organization). I vil her få inspiration til, hvordan i selv kan skabe en 'Udviklingsbevidst Organisation' i jeres virksomhed.

Holdnr: 1911-137

Camille Leicht, erhvervspsykolog, cand.psych.aut.

Dato: Tirsdag, 9/4

Tid: 17.00-21.00

Pris: 480 kr. Studerende: 290 kr. inkl. sandwich, vand, kaffe og kage

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

LEDERTEAMUDVIKLING

De fleste effektive organisationer anerkender, at godt teamsamarbejde spiller en stor rolle i organisationens succes og for medarbejdernes udvikling og arbejdsglæde. Særligt vigtigt er det dog, at lederteamet fungerer godt. Disse teams er på mange måder kulturbærere og rollemodeller, og deres evne til at samarbejde smitter i høj grad af på samarbejdet i resten af organisationen. Hvis et ledelsesteam ikke fungerer, påvirker det hele organisationen. Kursets indhold: På kurset introduceres I til en enkel og letforståelig model udviklet af organisationstænkeren Patrick Lencioni kaldet "de fem dysfunktioner i et team" - en tilgang, der både griber ind i ft. de systemer og strukturer, der skal være til stede for et godt samarbejde, men endnu vigtigere, tilbyder en tryk og lettilgængelig måde at arbejde med de ofte svære elementer omkring forskellige personligheder og relationer i et team. Kurset dykker ned i de fem mest almindelige samarbejdsdeffekter: • Fravær af tillid • Konfliktskyhed • Manglende commitment • At undgå at holde hinanden ansvarlige • Uopmærksomhed på resultater. Kurset vil give jer inspiration til, hvordan jeres lederteam kan arbejde med at overvinde de fem dysfunktioner og skabe et velfungerende team, hvor der er en høj grad af tillid, plads til konstruktive og udviklingsorienterede uenigheder, en lyst og forpligtigelse til at engagere sig og træffe kvalificerede beslutninger.

Holdnr: 1921-006

Camille Leicht, erhvervspsykolog, cand.psych.aut.

Dato: Tirsdag 29/10

Tid: 17.00-21.00

Pris: 480 kr. Studerende: 290 kr. inkl. sandwich, vand, kaffe og kage

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Forsker stand-up

Sebastian Dorset og forskerne på slap line

Grin dig klogere, når stand-up komiker Sebastian Dorset byder velkommen til en række veloplagte forskere, der denne aften har forladt universitetets trygge rammer.

I anledning af Forskningens Døgn 2019 kan du nu opleve forskningsformidling på en helt ny måde: Tempofyldt, overraskende og underholdende vidensformidling krydret med stand-up. En række modige forskere fra fem forskellige fag er blevet coachet af Dorset og går denne aften på scenen med hvert deres forsker stand-up show.

VÆRT

Sebastian Dorset, stand-up komiker

OPLEV BLANDT ANDRE

Conrad Joseph Molden, ekstern lektor i engelsk, Aarhus Universitet og finalist i DM i Standup 2018

Vibeke Elisabeth Hjortdal, overlæge og klinisk professor i hjertekirurgi, Aarhus Universitet

Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet

TID OG STED

22/04: Herning – Fermaten kl. 20.00-21.30

23/04: Odense – Magasinet kl. 20.00-21.30

25/04: Aalborg – Studenterhuset kl. 20.00-21.30

26/04: Aarhus – Stakladen kl. 20.00-21.30

29/04: København – Nørrebro Teater kl. 20.00-21.30

TILMELDING

75 kr. Tilmeld dig på fuodense.dk

**FORSK
NINGENS
DØGN**

Er vores sprog under pres fra de nye medier? Og bliver fremtiden, at vi kommunikerer udelukkende med emojis frem for ord? SDU-forsker Marianne Rathje er opmærksom på, men ikke bekymret for udviklingen.

Hun ser det overalt. Ordene, sproget, sætningerne. For sprogforsker Marianne Rathje kan ikke bare slukke for fagligheden og for strømmen af ord, når hun holder fri.

– Jeg lægger mærke til sproget alle steder, også når jeg sidder i bussen. Jeg kan ikke lade være. I sommerferien lå jeg ved poolen i Toscana og hørte børnene tælle "3-2-1", før de hoppede. Jeg tænkte med det samme på, at vi som børn altid sagde "1-2-3". Det er en lille forskel, men sproget forandrer sig jo også i det små. Og jeg bemærker de der små sprogforandringer, fortæller postdoc Marianne Rathje, der er en af landets skarpeste sprogforskere inden for sociale medier og udviklingen i især de unges sprog.

– På samme måde talte min 12-årige datter om, at hun skulle have noget "tan". I gamle dage sagde vi, at vi blev solbrændte, men solbrændt er i dag blevet negativt ladet for de unge. Det betyder jo solskoldet. Ordene ændrer simpelthen betydning med tiden, fortæller hun og forklarer, hvordan hendes refleksioner er evige kilder til idéer til nye forskningsprojekter.

Ikke så verdensfjernt

Trods den store viden om sproget, er Marianne Rathje ikke den irriterende type, der retter andre. Men hun observerer altid og undrer sig, når hun støder på ord eller vendinger, der pludselig dukker op fra glemslen, eller som får en ny betydning. En sproglig nysgerrighed, der har været hendes følgesvend fra barnsben.

– Jeg har altid interesseret mig for sprog, og både min far og min farfar havde den samme interesse, selvom de ikke arbejdede professionelt med

Emojis udfaser ikke sproget. Der er stadig masser af ting, du ikke kan sige blot med emojis. "Jeg kommer i morgen" er for eksempel umuligt at kommunikere udelukkende med emojis.

Marianne Rathje, SDU-forsker

Unge retter faktisk en del på hinanden på sociale medier, hvis deres sprog ikke er korrekt. Der kan man godt være lidt bange for, hvad man skriver, fordi der er så mange, der kigger med. Der er en stor præstationsangst forbundet med sproget dér, for man udstiller sine sproglige fejl.

Overordnet set er verden ikke aflave. Vores sprog er ikke ved at udfases af de nye medier, så tag det bare helt roligt.

det, så det har været en naturlig vej at gå, forklarer hun, der efter 13 år i Dansk Sprognævn valgte SDU. Her er især forråelsen i børnesproget blevet hendes hjertebarn, men også interessen for, hvad nye medier og platforme gør ved vores sprog.

– Jeg tror, jeg gør meget ud af at forske i noget, som interesserer almindelige mennesker. For eksempel startede jeg med at se på bandeord og aggressivt sprogbrug, fordi der var mange, der kontaktede Dansk Sprognævn med en bekymring omkring den udvikling, da jeg arbejdede der.

– På den måde bliver min forskning aldrig så indadvendt. Det er en motivation at undersøge noget, som fylder for og bekymrer helt almindelige mennesker. Det er egentlig også det samme med sprogbruget i de nye medier. Det startede som en interesse for den bekymring, der var omkring sms-sproget. Ville det nu ødelægge vores sprog med alle de forkortelser, forklarer hun.

De unge har styr på det

Det korte svar er, at de unge heldigvis sagtens kan skelne mellem forskellige platforme, når de kommunikerer, understreger Marianne Rathje.

– Skolebørn kan sagtens adskille deres sprog på de sociale medier med det sprog, de bruger i for eksempel en skolestil. Det har jeg lavet undersøgelser af, og der er ikke grund til bekymring. De kan sagtens veksle mellem genrerne. Jeg slapper jo også selv mere af i forhold til det sproglige, når jeg sender en sms, end hvis jeg skriver en artikel, griner hun.

Samtidig har den teknologiske udvikling også hjulpet det korrekte sprog godt på vej med smartphonens indtog. Den har nemlig betydet, at man ikke længere var begrænset af et vist antal tegn og dermed måtte ty til de sære sms-forkortelser som i de gode, gamle dage.

Og de sociale medier har oven i købet givet en øget opmærksomhed på sproget, forklarer Marianne Rathje.

– Unge retter faktisk en del på hinanden på sociale medier, hvis deres sprog ikke er korrekt. Der kan man godt være lidt bange for, hvad man skriver, fordi der er så mange, der kigger med. Der er en stor præstationsangst forbundet med sproget dér, for man udstiller sine sproglige fejl. Men der er på den anden side også unge, der siger, at hvis man bare forstår, hvad der står, er det helt fint. Det handler meget om genren og om et gruppesprog. Så der er forskellige holdninger, uddyber hun.

Dansende damer og en lort med øjne

Et af de nyere "sprog" er de efterhånden så folkekære emojis, vi kender fra smartphonen som alt fra smilende ansigter med hjerter i øjnene til den elskede lort med øjne. For nok er de udbredte, men kan man egentlig være sikker på, at alle får den samme mening ud af en given emoji? Nej, siger Marianne Rathje, der sammen med en kollega for nylig har undersøgt brugen af emojis, og konklusionen er klar:

– Emojis udfaser ikke sproget. Der er stadig masser af ting, du ikke kan sige blot med emojis. "Jeg kommer i morgen" er for eksempel umuligt at kommunikere udelukkende med emojis. Emojis er ikke et selvstændigt sprog, for de kræver en kontekst

for at give mening, og vi bruger dem til at forstærke følelser og udbrud, når vi korresponderer, pointerer hun.

– Det er faktisk kun fire procent af alle emojis, der er universelle og ikke kan misforstås. Resten er der meget forskel på, hvad man lægger i, og det gør også, at der er alt for stor risiko for misforståelser på tværs af kulturer og aldersgrupper.

Bekymret for børnesproget

Men når man har fingeren på sprogets puls som Marianne Rathje, er der så steder, hvor der rent faktisk er grund til bekymring ifølge ekspernten?

– Jeg deler den bekymring, nogle har i forhold til forråelsen i børnesproget. Jeg lavede en undersøgelse af børnesproget, hvor jeg sammenlignede nogle af de nutidige børneserier med Busters

Verden, som jo er 34 år gammel. Der var altså sket en fordobling af bandeordene, fastslår hun.

– Jeg er sådan set ikke så bekymret for os voksne, og hvor meget vi bander. Men det, at man vælger at lave nogle børneserier med så rå sprog, som man gør i dag, det undrer mig. Vi har så stort fokus på mobning. Det vil vi ikke tolerere. Men vi tolerer forråelsen af sproget, pointerer Marianne Rathje, der dog alligevel maner til besindelse.

– Overordnet set er verden ikke af lave. Vores sprog er ikke ved at udfases af de nye medier, så tag det bare helt roligt, siger forskeren med et smil. 🌸

Blå bog

Postdoc Marianne Rathje er ansat på Institut for Sprog og Kommunikation på SDU. Hun forsker blandt andet i sproget i de nye medier, unges sprog, generationssprog, bandeord og aggressiv sprogbrug samt sproget i medierne. Hun skriver en ugentlig klumme i Politiken, hvor hun hver mandag tager et ord eller udtryk under den sproglige lup.

Kontakt: rathje@sdu.dk

Samfund og verden

DET DANSKE SPROG LIGE NU

Kom og hør om det danske sprog lige nu. Hver uge skriver Marianne Rathje en klumme om sprog hos Politiken. Har du lagt mærke til, at mange siger og skriver "tildenser" i stedet for "tendenser"? Eller at man siger "det ligner at" og "det virker til" i stedet for "det ser ud som om"? Eller at udtalen af "penge" hos flere danskere lyder som "pinge" i stedet for "pænge"? Så har du fingeren på den sproglige puls, men har måske lyst til at få nogle forklaringer på de sproglige forandringer, vi ser i disse år. Hvis du aldrig har lagt mærke til sprogændringerne, så kom og find ud af, hvordan sproget ændrer sig i disse år: Hvorfor siger så mange fx "jeg tænker" i stedet for "jeg mener", hvorfor siger telefonsælgere altid "pænt goddag", og hvad betyder det, når de unge siger, at "Jylland er cancer"?

Holdnr: 1911-127

Marianne Rathje, postdoc ved Institut for Sprog og Kommunikation på Syddansk Universitet og skribent på Politiken

Dato: Torsdag 28/2

Tid: 18.30-20.15

Pris: 180 kr. Studerende: 90 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

IRAN - EFTER REVOLUTIONEN

I 2019 er det 40 år siden en islamisk præst steg ud af et fly i Teheran og igangsatte den iranske revolution. Ayatollah Khomeini væltede 2.500 års persisk kongedømme og satte islamismen på agendaen. Iran er i dag den vigtigste spiller i et Mellemøsten splittet mellem Iran på den ene side og Saudi-Arabien, Israel og USA på den anden. Der går sjældent en dag, uden Iran er at finde i nyhederne. Trump har revet atomaftalen over og beskylder Iran for terror, mens andre ser Iran som en pragmatisk aktør og en del af løsningen på konflikterne i regionen. Få et historisk og aktuelt indblik i Iran. Et land med et aparte og autoritært religiøst-politisk system, der samtidig møder helt gængse udfordringer såsom en velfærdsstat under pres, store økonomiske potentialer og en befolkning, der kræver flere muligheder i livet. Foredragene er baseret på en kommende udgivelse af foredragsholderen Rasmus Christian Elling.

Holdnr: 1911-025

Rasmus Christian Elling, lektor i tværkulturelle- og regionale studier, Københavns Universitet

Dato: Onsdag 27/3

Tid: 17.30-21.30

Pris: 280 kr. Studerende: 140 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

PENGE

De private banker spiller en nøglerolle som skabere af samfundets penge. Nationalbanken laver fx kun ca. 6% af vores penge, nemlig sedlerne og mønterne, mens resten af pengene er cifre på vores bankkonti. Sådan får vi vores løn, betaler vores skat og terminer, betaler med Dankort og MobilePay samt shopper på nettet. Disse kontopenge styres af bankerne, men næsten ingen forstår hvordan, heller ikke økonomer og bankfolk. International forskning peger, at banker skaber nye penge, når de låner dem ud. Når lånet tilbagebetales, ophører pengene med at eksistere. Det er svært at forstå. Hvordan har penge været brugt og forstået historisk? Hvor kom pengene fra, da der blev pustet en boble op frem mod finanskrisen i 2008? Hvorfor så ingen krisen komme? Hvilke alternativer eksisterer der, hvor pengeskabelsen overgives til samfundet? Og hvad med den højt besungne danske realkredit?

18/02 Når banker skaber penge som tryllestøv.

Ib Ravn, lektor i organisatoriske videnprocesser, Aarhus Universitet

25/02 Myter og fakta om pengeskabelsen.

Gustav Elias Dahl, HA (mat.)

04/03 Realkredit og bankerne: Fusionen fra helvede.

Chresten Ibsen, journalist

11/03 Betalingsmiddel eller magtinstrument. Penge i et idéhistorisk perspektiv.

Jonas Jensen, cand. scient.pol.

18/03 Pengereform.

Er et demokratisk og transparent pengesystem muligt? Jonas Jensen, cand.scient.pol.

Holdnr: 1911-031

Dato: 5 mandage, start 18/2

Tid: 18.15-20.00

Pris: 580 kr. Studerende: 290 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

ALT DU BØR VIDE OM SAMFUNDET

Vil du vide mere om, hvordan samfundet ser ud i dag, og hvordan det vil udvikle sig i fremtiden? Hør om Danmarks aktuelle økonomi, velfærdssystem, parlamentariske system, retsvæsen og sikkerhedspolitik. Mød centrale danske samfundsforskere, og bliv klædt på til at deltage i samfundsdebatten. Vi ser på udviklingen af samfundet i et historisk perspektiv og forsøger at se frem mod fremtidens samfund. Er du interesseret i politik, må du ikke gå glip af denne forelæsningsrække.

20/02 Danmarks moderne statshistorie.

Michael Bregnsbo, lektor og ph.d. ved Institut for Historie, Syddansk Universitet

27/02 Danmarks parlamentariske system.

Frederik Waage, lektor og forskningsleder, dr.jur. ved Juridisk Institut, Syddansk Universitet

06/03 Dansk retsvæsen.

Sten Schaumburg-Müller, professor, Juridisk Institut, Syddansk Universitet

13/03 Danmarks sikkerhedspolitik.

Amelie Theussen, adjunkt, Institut for Statskundskab, Syddansk Universitet

20/03 Velfærdsstaten.

Jørn Henrik Petersen, professor i socialpolitik, Syddansk Universitet

27/03 Dansk økonomi.

Thomas Barnebeck Andersen, professor, Institut for virksomhedsledelse og økonomi, Syddansk Universitet

Holdnr: 1911-029

Dato: 6 onsdage, 20/2

Tid: 18.15-20.00

Pris: 680 kr. Studerende: 340 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Har du fundet et
spændende forløb?
Tilmeld dig på
fuodense.dk

GÅR EU MOD SIN OPLØSNING?

Det kom som en stor overraskelse for Bruxelles og de fleste beslutningstagere i EU, at et flertal af de britiske vælgere ønskede at forlade EU. Men den negative holdning til EU er ikke et isoleret britisk fænomen. Den folkelige modvilje mod det europæiske samarbejde er stigende i de fleste EU-lande. Modviljen stimuleres også af den manglende evne blandt EU-landenes ledere til at finde langsigtede og solidariske løsninger på den økonomiske krise i Sydeuropa, samt af håndteringen af den stigende strøm af migranter fra Mellemøsten og Afrika mod Europa. Hertil kommer de udfordringer som Europa står overfor i forhold til et mere indadvendt USA i kombination med stigende miljø- og klimaproblemer. Forelæsningsrækken vil belyse en række væsentlige årsager til, at det europæiske samarbejde i dag står over for disse udfordringer og vil forsøge at finde mulige løsninger herpå. NB! Der holdes ingen eller blot en kort pause i dette forløb. Tilrettelæggelse: Professor, ph.d. og dr.scient.adm. Jesper Jespersen og cand.scient. og master of public policy Lars Josephsen.

- 05/03 **EUropa i den globale verdensorden - gør Brexit og Trump en forskel?** Uffe Østergaard, professor emeritus i historie, Copenhagen Business School
- 12/03 **Hvorfor er det europæiske samarbejde kørt fast?** Rasmus Nørlem Sørensen, chefanalytiker, Demokrati i Europa - Oplysningsforbundet
- 19/03 **Arbejdskraftens Europa: Det fælles arbejdsmarked og de nationale socialpolitikker.** Lars Andersen, direktør, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
- 26/03 **Strømmen af flygtninge og indvandrere: Hvad skal EU stille op?** Niels Kærgård, professor i økonomi, Københavns Universitet
- 02/04 **Den fælles EU-valuta og den økonomiske stagnation.** Jesper Jespersen, professor i økonomi, Roskilde Universitet
- 09/04 **EU i en verden i forandring - Globale og regionale miljø- og ressourceudfordringer.** Lars Josephsen, cand.scient., master of public policy

Holdnr: 1911-007
Dato: 6 tirsdage, start 5/3
Tid: 18.15-19.45
Pris: 680 kr. Studerende: 340 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KEYNES, PIKETTY OG JACKSON: VÆKST, FORDELING OG BÆREDYGTIG UDVIKLING I DET 21. ÅRHUNDREDE

John Maynard Keynes (1883-1946) revolutionerede i 1936 den samfundsøkonomiske forståelse og betydningen af økonomisk politik med sit hovedværk 'The General Theory of Employment, Interest and Money'. Han blev arkitekten bag det 20. århundredes mest fremgangsrige periode fra 1945-1973 med økonomisk vækst og lav arbejdsløshed. I denne forelæsning ser vi på baggrunden for, at Keynes kunne bryde med den neoklassiske og stærkt markedsorienterede økonomiske teori. Hans teorier lå bag udformningen af det internationale samarbejde, Bretton Woods-systemet, der muliggjorde opbygningen af efterkrigstidens velfærdsstater. Keynes teorier kom dog i modvind i slutningen af det 20. århundrede. Væksten aftog, samtidig med at arbejdsløshed, ulighed og klimaproblemer steg. En udvikling, der ledte frem til det økonomiske sammenbrud i 2008, uden det dog førte til en ændring af den økonomiske politik. Det bragte den franske økonom Thomas Piketty på banen med en historisk analyse af årsagerne til den øgede ulighed. Tilsvarende blev den stigende miljøbelastning sat på dagsordenen af den britiske økonom Tim Jackson og førte til fokus på det vigtige tema: kan vækst og bæredygtig udvikling forenes?

Holdnr: 1911-122
Jesper Jespersen, professor i økonomi, Roskilde Universitet
Dato: Lørdag 30/3
Tid: 10.00-16.00
Pris: 420 kr. Studerende: 210 kr. inkl. kaffe og kage
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

NORDKOREA - VELKOMMEN TIL ET LUKKET LAND

Der går stort set ikke en dag, uden vi hører om Nordkorea i medierne. Tænk bare på forløbet omkring mødet mellem Donald Trump og Kim Jong-un. Der er snak om atomvåben, om det anstrengte forhold til omverdenen og om lederens diktatoriske jerngreb om sin befolkning. Men virkeligheden er naturligvis noget mere nuanceret, når Nordkoreas interne forhold tegnes op. Hvordan blev Nordkorea en stat, og hvordan har den udviklet sig gennem begivenheder som Koreakrigen og Den Kolde Krig? Hvilket forhold har Nordkorea til det internationale system? Her vil især Nordkoreas langvarige bestræbelser på at udvikle atomvåben samt forholdet til Sydkorea, USA og Kina blive sat under lup. Men du vil også få et indtryk af, hvordan hverdagen er for den gængse indbygger i Nordkorea, bag grænsen i et lukket land.

- 07/05 **Introduktion.** De vigtigste begivenheder, personer og dynamikker. Camilla T.N. Sørensen, adjunkt ved Forsvarsakademiet
- 14/05 **Nordkorea som teaterstat?** Regime-fortællinger som film, masse-spektakel og tegneserie. Martin Petersen, seniorforsker, Nationalmuseet
- 21/05 **Hverdag i Nordkorea?** Regimet fortalt af flygtninge fra nord, koreanere i Japan og andre. Martin Petersen, seniorforsker, Nationalmuseet
- 28/05 **Vil Kim Jong-un have atomvåben og langtrækkende missiler?** Camilla T.N. Sørensen, adjunkt ved Forsvarsakademiet

Holdnr: 1911-077
Dato: 4 tirsdage, start 7/5
Tid: 18.00-19.45
Pris: 480 kr. Studerende: 240 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Tag med i Odense Teater: Diktatoren

Chaplins mesterlige film som teater.

Da en lille jødisk barber vågner op efter 20 år med hukommelsestab, er det til en ny og barsk virkelighed. Her spiller den opblæste diktator Hynkel badebold med verdensfreden og drømmer om den rene ariske race.

Barberen, hans kæreste Hannah og deres venner tager kampen op mod Hynkel, men det ser mildest talt sort ud. Tilfældet vil dog, at barberen ligner diktatoren på en prik, og en dag bliver de to forvekslet.

Nørrebro Teaters teaterversion af Chaplins mesterværk genopsættes på Odense Teaters Store Scene. Det bliver igen instruktør Nikolaj Cederholm, der står i spidsen for løjerne. Sammen med stærke kræfter fra både den oprindelige version og Odense Teaters ensemble kaster han sig kærligt over denne rørende, morsomme og relevante komedie om magtens begær, menneskehedens håb og kampen for en verden uden krig.

Introaften på Syddansk Universitet: Forelæsning ved Therkel Stræde, lektor i historie fra Syddansk Universitet, onsdag d. 24/4 kl. 19.00-20.45.

Scenekantssamtale på Odense Teater: Onsdag d. 1. maj kl. 17.15 - 17.45.

Aftensmad i Café og restaurant KONGENS HAVE: Efter scenekantssamtalen serveres en tapasanretning med fisk, charcuteri, grønt, ost og kage + en valgfri drik: vin, vand eller øl. Isvand er gratis.

Pause: Ønsker man drikkevarer i pausen, så bestilles de separat i FoyerBaren inden forestillingen. Der udleveres bordnummer og drikkevarer står klar i pausen.

A-billet til teaterforestillingen: Onsdag d. 1. maj kl. 19.30

Holdnr: 1911-153

Therkel Stræde, lektor i historie fra Syddansk Universitet

Dato: 2 onsdage, 24/4 og 1/5

Pris: 595 kr. inkl. teaterbillet, scenekantssamtale og middag med vin

Sted: Syddansk Universitet, Odense, Campusvej 55 og Odense Teater, Jernbanegade 21

Foto: Ritzau Scanpix.

Blå bog

Kim Andersen er uddannet cand.scient.pol. på SDU og er netop blevet ansat som adjunkt på Center for Journalistik, som hører under Institut for Statskundskab. Hans ph.d.-afhandling "The New Media as a Mobilizing Agent" er del af et større forskningsprojekt på SDU om kommunikation og samfundsengagement.

Kontakt: kand@journalism.sdu.dk

Mediebilledet har forandret sig. Der er ikke kun mere politik, der er også langt mere underholdningsstof i medierne. Det betyder, at Socialdemokratiets leder Mette Frederiksen i lighed med andre politikere ikke kun deltager i traditionelle nyhedsudsendelser, men også i blødere interviews.

Politik i bløde sofaer

Danske nyhedsmedier fremmer politisk deltagelse, også hos dem, der helst undgår politik. De mobiliseres gennem nyhedsformater, som taler til deres følelser

Mandag den 5. februar fremlagde Socialdemokratiet sit omdiskuterede udspil til et nyt asylsystem. Partiets leder Mette Frederiksen var breaking news på webaviserne, og hun tonede frem i den ene nyhedsudsendelse efter den anden. Hun var også i Aftenshowet, hvor underholdning og politik doseres helt anderledes end i TV-avisen, for Mette Frederiksen har som mange andre politikere for længst fundet ud af, at mediebilledet har forandret sig. Det er nødvendigt at stille op i andre end de traditionelle nyhedsformater, hvis man vil have folk til at engagere sig.

Der er kommet flere tv- og radiokanaler, flere webavisere og flere gratisavisere. Mennesker, der ikke kan lide politik, har rige muligheder for at foretage et fravalg og i stedet lade sig underholde af film, sport eller realityprogrammer. Det ændrede medieudbud betyder, at der ikke kun er mere politik, der er også langt mere underholdningsstof.

Konkurrencen er skærpet

– Konkurrencen om medieforbrugere er skærpet, og medierne forsøger i stigende grad at fastholde folk med lav interesse for politik ved at tilbyde blødere nyhedsformater, som blander underholdning og politik, siger adjunkt Kim Andersen fra Center for Journalistik på SDU.

Programmer som DR's Aftenshowet og TV2's Go'aften Danmark er typiske eksempler på nyhedsformater, hvor politik indgår i mere afslappede rammer. Men også på andre nyhedsflader ses en blødere stil i den politiske dækning – ikke mindst cases med almindelige mennesker er med til at skabe en større følelsesmæssig reaktion hos medieforbrugeren.

Kim Andersen har i flere år forsket i, hvornår og hvordan nyhedsmedier får folk til at deltage i politik. Og han forsvarede i februar

en ph.d.-afhandling, hvor han har undersøgt, hvad det forandrede nyhedsbillede betyder for folks politiske engagement.

– Det betragtes generelt som et sundhedstegn for demokratiet, at så mange som muligt deltager i politiske aktiviteter, og vi ved, at nyhedsmedierne traditionelt er gode til at mobilisere folk ved at give dem viden, som kan få dem op af sofaen, siger Kim Andersen.

Hægtes nogle grupper helt af?

De meget politisk interesserede følger med i nyhederne og motiveres til politiske aktiviteter, som måske omtales i medierne. Denne omtale kan være med til at fastholde eller styrke deres politiske interesse og deltagelse.

– Der er derfor en bekymring for, at folk med lav politisk interesse bliver hægtet helt af, når de fravælger de nyhedsmedier, som beskæftiger sig med politik, siger Kim Andersen.

Hans forskning viser dog, at den blødere nyhedsrapportering, som blandt andet ses i talkshows, indirekte er med til at mobilisere de ikke-politisk interesserede. Når et politisk indslag vækker deres interesse, opsøger de yderligere information for eksempel – f.eks. ved at følge en partilederdebat eller læse en baggrundsartikel i et dagblad – og dermed er de inde på samme spor som de meget politisk interesserede.

De ikke-politisk interesserede motiveres i højere grad gennem følelsesmæssige reaktioner.

Kim Andersen, adjunkt

Demokratisk dilemma

– Hvis man kigger på de underliggende mekanismer for, hvordan de ikke-politisk interesserede og de politisk interesserede påvirkes gennem medierne, kan man se en forskel. De politisk interesserede reagerer i højere grad på viden og har altså en kognitiv tilgang, mens de ikke-politisk interesserede i højere grad motiveres gennem følelsesmæssige reaktioner, siger Kim Andersen.

Og denne mobilisering kan præsentere et demokratisk dilemma. Demokrati er baseret på rationelle argumenter, men der vil være deltagere, som handler politisk på et andet grundlag, nemlig følelser.

– Hvis man gerne ser, at en så bred repræsentation af befolkningen som muligt deltager i politik, er man altså nødt til at acceptere, at ikke alle, der deltager, har en deltaljeret viden om de politiske spørgsmål, der er på spil. Særligt folk med en lav interesse i politik vil i stedet engageres gennem en følelsesmæssig reaktion, siger Kim Andersen.

Metoder

Afhandlingen bygger på en spørgeskemaundersøgelse, en indholdsanalyse af de danske nyhedsmedier samt to eksperimenter – bl.a. ét, der undersøgte mediebrugeres emotionelle reaktion på en politisk nyhed, der både blev bragt med en case, altså en personhistorie, og uden en case. I **spørgeskemaundersøgelsen** blev deltagerne kontakttet seks gange i løbet af et år. Et repræsentativt udsnit af danskere over 18 år – i alt 10.000 – blev udvalgt. Cirka 2000 deltog alle seks gange.

Politisk deltagelse

I afhandlingen forstås politisk deltagelse som aktiviteter, der direkte eller indirekte er rettet mod at påvirke det politiske system. Det vil blandt andet sige:

- demonstrationer
- underskriftsindsamlinger
- kontakt til medier, f.eks. med læserbreve
- kontakt til politikere

Naturvidenskab og teknologi

NORDVESTEUROPAS FOSSILOMRÅDER

Selv om Nordvesteuropas geografiske udstrækning er stor, er områdets geologi i forhold hertil uhyre kompliceret med gamle foldekæder, der rækker milliarder af år tilbage i tiden, vulkanområder og ikke mindst forskelligt udformede sedimentområder, der ofte er særdeles rige på fossiler, både af dyr og planter. Mange af fossilforekomsterne har været udforsket gennem århundreder og kan med rette betegnes som klassiske, da de på afgørende vis har bidraget til udviklingen af geologien som moderne videnskab. De findes i Skotland, Nord-, Midt- og Sydengland til Pariserbasinet. De findes endvidere i Vesttyskland (Rhingraben, Grube Messel ved Darmstadt og De rhinske Skiferbjerge med Eifel, Hunsrück og Taunus med fortsættelse til Harzen). I Nordtyskland udgøres mange forekomster af faststående lag, men der er også et forbavsende vidt spektrum af istransporterede løse blokke, bl.a. det baltiske rav. De klassiske forekomster strækker sig videre nordpå, fx til Skåne-Bornholm, Öland-Gotland, Mellemsverige og Oslofeltet. Kurset bygger dels på tidligere afholdte kurser, men inddrager også forelæserens nye bog 'Nordvesteuropas Fossiler' (Gyldendal 2018). Kursusdeltagerne kan efter ønske købe bogen til rabatpris hos Folkeuniversitetet.

Holdnr: 1911-156

Palle Gravesen, museumsinspektør, seniorforsker

Dato: Lørdag 27/4 og søndag 28/4

Tid: 10.00-16.00

Pris: 780 kr. Studerende: 730 kr.

Sted: Davinde Stenmuseum, Udlodgden 52, 5220 Odense SØ

Har du fundet et
spændende forløb?
Tilmeld dig på
fuodense.dk

JORDENS KLIMA OG KLIMAFORANDRINGER

Hvorfor ændrer klimaet sig, og hvad ved vi om klimaændringer over de sidste tusinder af år? Hvad sker der egentlig, når temperaturen stiger, og hvad betyder det for os i Danmark og i resten af verden – for landbrug, fødevarer, fiskeri, energi eller for den regionale og internationale sikkerhedssituation? Jordens klima er i forandring og temperaturen på kloden er stigende. Bliv klogere på, hvorfor klimaændringer opstår, og hvilken betydning de får for jordens og menneskenes fremtid. Hvordan kan vi imødegå ændringerne, og hvilke politiske problemstillinger kommer vi til at stå overfor? Det ser vi på i disse fire forelæsninger.

- 18/03 Klimaforandringer – fra fortiden til i dag.** Marit-Solveig Seidenkrantz, professor i geologi, Aarhus Universitet
- 25/03 Hvad er klima – om jordens klimasystemer og de store kredsløb.** Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker, DTU SPACE
- 08/04 Fremtidens fødevarer og energi.** Jørgen Eivind Olesen, sektionsleder v. Agroøkologi, Aarhus Universitet
- 29/04 Klimaforandringernes konsekvenser – globalt og lokalt.** Kirsten Halsnæs, professor MSO, Danmarks Tekniske Universitet

Holdnr: 1911-114

Dato: 4 mandage, start 18/3

Tid: 19.00-20.45

Pris: 480 kr. Studerende: 240 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DEN FANTASTISKE HJERNE

Den udgør 2% af kroppens vægt, men bruger 20% af kroppens energi og indeholder op mod en billion nerveceller, der er forbundet i et uhyre kompliceret netværk. Hver eneste dag har vi brug for at huske, lære og navigere i en verden fyldt med informationer. Det er kroppens suveræne kommandocenter, hjernen, der løser disse opgaver. Men hvordan fungerer hjernen egentlig? Hvilke dele af hjernen bruger vi hvornår, og hvorfor går det nogle gange galt? Hvorfor glemmer vi ofte de samme ting? Kan vi træne hjernen til at holde sig ung? Og hvorfor kan hjernen nogle gange spille os et puds? Syv af landets førende hjerneforskere giver dig svar på spørgsmålene.

19/02 Introduktion til hjernen og hukommelsen. Albert Gjedde, professor i neurobiologi og farmakologi, Aarhus Universitet

26/02 Hjernen og stress. Saga Steinmann Madsen, ph.d. fellow, Clinical Physiology and Nuclear Medicine, Syddansk Universitet

05/03 Hjernen og motion. Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet

12/03 Menneskers og dyrs hjerner. Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor, lic.scient., Syddansk Universitet

19/03 Typiske og atypiske hjerner. Åsa Svenningsen, lektor i neurobiologisk forskning, Syddansk Universitet

26/03 Hjernen og søvn. Poul Jørgen Jennum, klinisk professor i neurofysiologi og overlæge, Glostrup Hospital og Københavns Universitet

02/04 Hjernen og stamceller. Morten Meyer, associate professor, Institut for Molekylær Medicin, Syddansk Universitet

Holdnr: 1911-060

Dato: 7 tirsdage, start 19/2

Tid: 18.45-20.30

Pris: 780 kr. Studerende: 390 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DEN SORTE DØD - SUPERPEST ELLER EBOLAS FORFADER?

Den sorte død, også kendt som pesten, dræbte op mod 100 millioner mennesker i Europa og Asien i midten af 1300-tallet. Hvad der forårsagede den smitsomme, voldsomme, byldefremkaldende og dødelige sygdom har været et mysterie i århundreder, som moderne DNA-teknik og epidemiologisk forskning først de seneste år har åbnet op for. Hidtil har forskere været overbevist om, at *Yersinia pestis*, en bakterie båret af rotter, stod bag den "dødelige himlens straf fra Øst". Men nye teorier har sået tvivl om, hvorvidt en bakterie overhovedet kunne dræbe så effektivt i et pandemisk niveau, som middelalderens Europa oplevede det. Professor Hans Jørn Kolmos, medicinhistoriker og overlæge på mikrobiologisk afdeling, OUH, tegner et signalement af middelalderens mytiske massedræber og spørger: Stod et hæmorhagisk virus, som eksempelvis ebola, bag pandemien over dem alle?

Holdnr: 1911-116

Hans Jørn Kolmos, professor, OUH

Dato: Tirsdag 30/4

Tid: 17.30-20.30

Pris: 230 kr. Studerende: 150 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

**Tilmeld dig
på hjemmesiden
fuodense.dk**

Natur- og kulturhistoriske rejser i 2019

Peleponnes – Det sydlige Grækenland

Tag med på en enestående rejse til den græske region Peloponnes / Peloponnissos i foråret 2019. Peloponnes er en geografisk region i det sydlige Grækenland. I nutiden er den store halvø forbundet med fastlands-Grækenland to steder. Peloponnes er særdeles bjergrig og kystlinjen er dybt indskåret med talrige halvøer og ø-grupperinger. Kulturelt gælder det for hele det sydlige Peloponnes, at forhistorien er særdeles nærværende i landskabet overalt. Landets geologi er særdeles forskelligartet. Spændvidden mellem landskaber, hvor vulkanske bjergarter som gnejs og granit dominerer, og steder, hvor kalksten er fremherskende, er meget betydelig.

Grækenland, der ligger som et brohoved i det sydøstligste hjørne af Europa, har igennem millioner af år været udsat for 'invasioner' af planter, der igennem tiden har spredt sig til det landområde via 'plantestrømme' fra stort set alle verdenshjørner og her leveret arvemateriale til den 'lokale flora'. Denne genetiske rigdom har herfra spredt sig videre til såvel Balkan, som Mellemøsten og Afrika.

Transport/ophold: Fly København-Athen tur/retur. Vi kører i egen bus i hele rejseforløbet.

Rejseperiode: Den 20. marts til 1. april 2019. 13 dage.

Pris: 17750 kr.

Dansk rejseleder: Botaniker, naturvejleder Flemming Thorning-Lund. Desuden adskillige lokale guider.

NB: Kun få ledige pladser.

Sydafrika - Cape Province i Sydafrika

Tag med på en oplevelsesmættet rejse til Cape Province regionen i Sydafrika.

Selve rejsen er inddelt i to dele. Rejsens første del bringer os fra Johannesburg til Kaapstad/Cape Town – i alt ca. 6 dage. Den anden del udgår fra Kaapstad og slutter i Port Elisabeth.

På rejsens første del kører vi i minivans til Johannesburg/Pretoria – Kimberley – Augrabies Falls National Park (NP) – Springbok – Vanryhn – Kaapstad. Denne del af rejsen foregår i Sydafrikas mere nedbørsfattige områder og bringer os igen og frem til 4 af de syv plantegeografiske områder, man deler Sydafrika i. På hele vejen fra Kimberly til Augrabies Falls passerer vi igennem et stort dyrerigt græsland med skiftevis græssletter og savanne.

På den anden del af rejsen, der udgår fra Kaapstad og slutter i Port Elisabeth, vil der blive i alt 8 overnatninger. Disse fordeles med to-tre sammenhængende overnatninger nær nationalparkområder samt Nature Reserves – alle i relativt kystnære områder i nærheden af Northern, Western og Eastern Cape, der til sammen rummer omkring 8.600 forskellige plantearter.

Transport: Fly tur/retur. I Sydafrika foregår transporten i robust otte personers minivan samt større personbil.

Rejseperiode: Den 24. august til 7. september 2019. 15 dage.

Pris: 25900 kr.

Dansk rejseleder: Botaniker, naturvejleder Flemming Thorning-Lund. Desuden fungerer de lokale chauffører også som lokale guider.

NB: Kun få ledige pladser.

Tilmelding til rejser skal ske til Folkeuniversitetet i Aalborg,

www.fuaalborg.dk

Tlf.: 98167500

Mail: info@fuaalborg.dk

Teknisk arrangør: Samson Travel A/S.

Udførligt rejseprogram rekvireres ved

Folkeuniversitetet i Aalborg

Psykologi og sundhed

ALT HVAD DU BØR VIDE OM ANTI-INFLAMMATORISK LEVEVIS

Anti-inflammatorisk levevis er et af de nye buzz-words inden for sundhed. Inflammation er en betændelsestilstand i kroppen, som på længere sigt kan påvirke fx din hud, forværre småskader og øge træthed og hovedpine. Ved at omlægge til anti-inflammatorisk levevis kan du modvirke disse symptomer på et svækket helbred. Den nye livsstil har især fokus på kost, motion og søvn. Men hvordan opstår inflammation? Hvilken mad skal vi spise? Hvordan sikrer vi tilstrækkeligt med nattesøvn? Og hvor meget motion er nødvendigt i en travl hverdag? Læge og forfatter Jerk W. Langer giver dig denne aften svarene og adskiller fup fra fakta på en både underholdende, spændende og lærerig vis. Undervejs kommer du op at stå, får mange praktiske råd, et par gode grin samt et venligt skub bagi. Forelæsningen bygger bl.a. på bogen '21 Helbredende Dage med Anti-inflammatorisk Kost' (Politikens Forlag 2016). Du kan læse mere om forelæseren Jerk W. Langer på www.jerk.dk.

Holdnr: 1911-151

Jerk W. Langer, læge og forfatter

Dato: Lørdag 11/5

Tid: 10.00-14.00

Pris: 280 kr. Studerende: 140 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

HVAD KAN VI LÆRE AF TVILLINGSTUDIER?

Det Danske Tvillingregister blev grundlagt i begyndelsen af 1950'erne som det første nationale tvillingeregister i verden med henblik på bedre at forstå årsagerne til cancer. I dag omfatter registeret mere end 170.000 tvillinger født fra 1870, frem til det nye årtusinde. Registeret danner udgangspunkt for studier indenfor især sundhedsvidenskab. Studier af tvillinger kan være med til at give svar på en lang række spørgsmål, som fx: I hvor høj grad er det gener, miljø og tilfældigheder, der bestemmer helbred, aldring og livslængde? Hvad betyder det tidlige liv for helbredet i voksenlivet? Hvad betyder det at have en "makker" gennem hele livet? Kaare Christensen (1959) er cand.med., ph.d., dr.med. og har siden 1998 været professor ved Syddansk Universitet i Odense samt senior research scientist ved Duke University i USA. Han er leder af det Danske Tvillingregister samt Dansk Center for Aldringsforskning.

Holdnr: 1911-068

Kaare Christensen, professor, dr.med., Syddansk Universitet

Dato: Tirsdag 19/2

Tid: 18.30-20.15

Pris: 180 kr. Studerende: 90 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

DEN FANTASTISKE HJERNE

Den udgør 2% af kroppens vægt, men bruger 20% af kroppens energi og indeholder op mod en billion nerveceller, der er forbundet i et uhyre kompliceret netværk. Hver eneste dag har vi brug for at huske, lære og navigere i en verden fyldt med informationer. Det er kroppens suveræne kommandocenter, hjernen, der løser disse opgaver. Men hvordan fungerer hjernen egentlig? Hvilke dele af hjernen bruger vi hvornår, og hvorfor går det nogle gange galt? Hvorfor glemmer vi ofte de samme ting? Kan vi træne hjernen til at holde sig ung? Og hvorfor kan hjernen nogle gange spille os et puds? Syv af landets førende hjerneforskere giver dig svarene på spørgsmålene.

19/02 Introduktion til hjernen og hukommelsen.

Albert Gjedde, professor i neurobiologi og farmakologi, Aarhus Universitet

26/02 Hjernen og stress.

Saga Steinmann Madsen, ph.d. fellow, Clinical Physiology and Nuclear Medicine, Syddansk Universitet

05/03 Hjernen og motion.

Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet

12/03 Menneskers og dyrs hjerner.

Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor, lic.scient. Syddansk Universitet

19/03 Typiske og atypiske hjerner.

Åsa Svenningsen, lektor i neurobiologisk forskning, Syddansk Universitet

26/03 Hjernen og søvn.

Poul Jørgen Jennum, klinisk professor i neurofysiologi og overlæge, Glostrup Hospital og Københavns Universitet

02/04 Hjernen og stamceller.

Morten Meyer, associate professor, Institut for molekylær medicin, Syddansk Universitet

Holdnr: 1911-060
Dato: 7 tirsdage, start 19/2
Tid: 18.45-20.30
Pris: 780 kr. Studerende: 390 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

MINDFULNESS

Der er bred tilslutning til, at en veltrænket krop er en sund krop. På samme vis er et veltrænket sind et sundt sind. Dine tanker og følelser er helt afgørende for din oplevelse af livskvalitet. Mindfulness handler om at træne en række mentale redskaber, som giver dig mulighed for at leve livet med al dets medgang og modgang. For vi kommer alle til at stå i en situation, hvor vi mister, bliver syge, ældes og skal dø. Men de redskaber, vi har til at leve i disse tilstande, er meget forskellige. Forelæsningsrækken stiller skarpt på, hvordan man med mindfulness kan observere tanker, følelser og kropslige fornemmelser uden nødvendigvis at skulle reagere per impuls. Det er herigennem muligt at forbedre humør, opmærksomhed, robusthed og empati samt nedsætte symptomer på stress, angst, depression og smerte. Få den nyeste viden om mindfulness i teori og praksis.

25/02 Introduktion til mindfulness. Kit Appelt, psykolog ved Dansk Institut for Mindfulness-MBSR

04/03 Mindfulness og det stressede genom. Jesper Dahlgaard, docent og lektor, VIA Sundhed, VIA University College og Klinisk Institut, Aarhus Universitet

11/03 Mindfulness i terapi. Karsten Bidstrup Skipper, cand.mag. i idéhistorie

18/03 Mindfulness i mødet med moderniteten. Martijn van Beek, lektor i antropologi, Aarhus Universitet

25/03 Mindfulness og livskvalitet. Jacob Piet Jakobsen, ph.d. i mindfulness, Aarhus Universitet

01/04 Perspektiver på praktisk anvendelse. Karsten Bidstrup Skipper, cand.mag. i idéhistorie

Holdnr: 1911-069
Dato: 6 mandage, start 25/2
Tid: 18.45-20.30
Pris: 680 kr. Studerende: 340 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

POPCORN, PIZZABAKKER OG DIT IMMUNSYSTEM

Vi har alle fået de såkaldte fluorstoffer i kroppen. De fremstilles industrielt og er ret nyttige til regntøj, skivoks, brandslukning og meget andet. De har også været brugt til pizzabakker og popcornposer. Men de nedbrydes uhyre langsomt og ophobes i kroppen. Forskning på SDU har bidraget til belysning af fluorstofferne skadelige virkninger, hvor immunsystemet er særlig sårbart. Vejen til ny indsigt har budt på talrige forviklinger, men nogle af dem kan måske hjælpe os til at forhindre tilsvarende problemer i fremtiden.

Holdnr: 1911-129
Philippe Grandjean, professor, forskningsleder, dr.med., Syddansk Universitet
Dato: Tirsdag 30/4
Tid: 18.00-19.45
Pris: 180 kr. Studerende: 90 kr.
Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

SLIP BEKYMRINGERNE

Hvad nu, hvis det går galt? Hvad mente han med det? Er jeg mon god nok? Det er en udbredt opfattelse, at den bedste måde at takle kriser på, er ved at bearbejde dem. Vi taler, tænker og analyserer i et forsøg på at tømme rygsækken for dårlig baggage. Men psyken skal ikke betragtes som en rygsæk. Ifølge banebrydende ny forskning inden for såkaldt metakognitiv terapi bør sindet i stedet betragtes som en si, hvor alt passerer, med mindre vi selv aktivt vælger at holde fast i det. Hvis vi bruger mange timer dagligt på at spekulere og bekymre os om, hvordan vi skal løse et problem, tapper vi os selv for energi og livsglæde, ligesom vi øger vores risiko for at udvikle eller vedligeholde en depression. Det handler ikke om at tvinge sig selv til urealistiske mål om kun at tænke positivt. I stedet skal vi fokusere på at tage styringen og begrænse vores grublerier. Brug denne aften som en introduktion til metakognitiv terapi, og få konkrete øvelser til at håndtere og begrænse konkrete bekymringer og grublerier. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Lev mere, tænk mindre' (Politikens Forlag)

Holdnr: 1911-065

Pia Callesen, forfatter, cand.psych og ph.d. i metakognitiv terapi samt klinikchef, Center for Kognitiv og Metakognitiv Terapi

Dato: Onsdag 10/4

Tid: 17.30-21.30

Pris: 280 kr. Studerende: 140 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

60+ EN NY BEGYNDELSE

Vi har ikke blot fået flere leveår. Vi har – uden at det er gået helt op for os – fået en spritny fase i livet mellem voksen og gammel. Stadig flere 60+’ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere end forventet, og at det ikke er dem, men måske snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Tidligere har man troet, at blot man fik styr på økonomien som pensionist, skulle resten nok gå – som en leg ligefrem. I dag har mange erfaret, at de sociale, mentale og fysiske aspekter i den nye livsfase efter arbejdslivet er mindst lige så vigtige. Hvad skal den nye livsfase bruges til? Få et grundigt kig ind ad vinduet til de mange aspekter i den nye begyndelse som fuldvoksen 60+’er og hør forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv som 60+’er kan være i det 21. århundrede.

29/04 Den nye livsfase – når 'det er alderbedst'. Poul-Erik Tindbæk, ph.d. i voksenuddannelse og projektleder i Aarhus Kommune

06/05 Positiv psykologi og det meningsfyldte liv. Hans Henrik Knoop, lektor og leder af forskningsenhed for positiv psykologi, DPU, Aarhus Universitet og president, European Network for Positive Psychology

13/05 Sociale relationers indvirken på sund aldring. Charlotte Juul Nilsson, læge, lektor og ph.d., Afdeling for Social Medicin, Københavns Universitet

20/05 Hold hjernen i gang. Åsa Svenningsen, lektor i neurobiologisk forskning, Syddansk Universitet

27/05 Hvordan vi ser tilbage på vores liv - livsfortællinger. Marianne Horsdal, professor emerita, dr.phil., Syddansk Universitet

03/06 Sund og aktiv aldring – hvad kan man selv gøre. Suresh Rattan, lektor ved Institut for Molekylærbiologi og Genetik - Molekylær Ernæring, Aarhus Universitetet

Holdnr: 1911-118

Dato: 6 mandage, start 29/4

Tid: 18.30-20.15

Pris: 680 kr. Studerende: 340 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Odense, Campusvej 55, 5230 Odense M

DEN SORTE DØD - SUPERPEST ELLER EBOLAS FORFADER?

Den sorte død, også kendt som pesten, dræbte op mod 100 millioner mennesker i Europa og Asien i midten af 1300-tallet. Hvad der forårsagede den smitsomme, voldsomme, byldefremkaldende og dødelige sygdom har været et mysterie i århundreder, som moderne DNA-teknik og epidemiologisk forskning først de seneste år har åbnet op for. Hidtil har forskere været overbevist om, at *Yersinia pestis*, en bakterie båret af rotter, stod bag den "dødelige himlens straf fra Øst". Men nye teorier har sået tvivl om, hvorvidt en bakterie overhovedet kunne dræbe så effektivt i et pandemisk niveau, som middelalderens Europa oplevede det. Professor Hans Jørn Kolmos, medicinhistoriker og overlæge på mikrobiologisk afdeling, OUH, tegner et signalement af middelalderens mytiske massedræber og spørger: Stod et hæmorhagisk virus, som eksempelvis ebola, bag pandemien over dem alle?

Holdnr: 1911-116

Hans Jørn Kolmos, professor, OUH

Dato: Tirsdag 30/4

Tid: 17:30-20:30

Pris: 230 kr. Studerende: 150 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Har du fundet et spændende forløb?
Tilmeld dig på
fuodense.dk

FORSTÅ SORGEN

Den tid, den sorg, siger vi. Men den tid kommer altid. For sorg er et grundvilkår for os alle. Engang vil vi miste dem, vi elsker, og de vil miste os. Sorg føler vi dog ikke kun, når et menneske dør. Vi mærker også fortvivlelsen, når vi lider andre af livets mange tab, fra skilsmisser til alvorlig sygdom. Hvis vi tør give sorgen en plads i vores kultur og i livet, når den dukker op, kan dens smerte ikke bare forvandle sig til erindringens glæde, men også lære os at leve. Få indblik i sorgens væsen fra fem forskellige vinkler, og få en større forståelse for et af livets grundvilkår, som vi alle deler, men sjældent taler om. Forelæsningsrækken giver nye perspektiver på de måder, vi i teori og praksis forstår og behandler sorg. Hør bl.a. om sorgens historie, ritualer og psykologi. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Giv sorgen ord! - strejftog i sorg og sorgkultur' (Forlaget Munksgaard).

01/05 Sorgens psykologi. Mai-Britt Guldin, seniorforsker i sorg, Aarhus Universitetshospital

08/05 Den sørgendes møde med andre. Tove Avnsbjerg Haugaard, cand.psych., specialist i psykoterapi

15/05 Den døendes sorg. Christian Juul Busch, hospitalspræst, Rigshospitalet

22/05 Sorgritualer. Dorthe Refslund Christensen, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

Holdnr: 1911-115

Dato: 4 onsdage, start 1/5

Tid: 18.30-20.15

Pris: 480 kr. Studerende: 240 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Kunst og arkitektur

KUNST OG ARKITEKTUR I WIEN

At besøge Wien er et særdeles spændende studie i europæisk stilhistorie. I én by er samlet fine arkitektoniske frembringelser fra alle væsentlige stilepoker, fra den tidlige barok til dagens postmoderne arkitektur. I denne forelæsning søger vi svar på, hvorfor netop 1800-tallets mange stilarter blev så fremtrædende i netop Wien. Inden for malerkunsten skal vi se nærmere på kunstnere som Klimt, Moser og Schiele, idet analysen af deres værker samtidig holdes op imod de arkitektoniske frembringelser som Otto Wagner, Adolf Loos og Ludwig Wittgenstein stod bag. Tag med på en rejse i Wiens kunst og arkitektur fra svulstighed til minimalisme.

Holdnr: 1911-081

René Juul Jensen, cand.mag. i kunsthistorie

Dato: Lørdag 6/4

Tid: 10.00-16.00

Pris: 410 kr. Studerende: 210 kr. inkl. kaffe og kage

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

BYVANDRING: ODENSE

Hvor godt kender du egentlig din by? På tre byvandring går vi på opdagelse i Odense. Som en af landets ældste byer med mere end 1000 år på bagen emmer Odense af historie, men byen forandrer og udvikler sig stadig. Her er spor fra middelalderens storhedstid, 1800-tallets industrialisering, og 1900-tallets bestræbelser på at effektivisere den moderne by med fx Thomas B. Thriges Gade. I disse år pågår et omfattende arbejde for igen at samle bymidten, og spændende løsninger ser dagens lys. Dertil kommer, at Odense er en af de byer i landet med flest offentlige skulpturer. Over tre gange fordyber os i byens historie, kunst og arkitektur.

Holdnr: 1911-018

Birgitte Zachø, kunsthistoriker, mag.art.

Dato: 3 onsdage, start 8/5

Tid: 13.00-14.30

Pris: 420 kr.

Sted: 08/05: Rytterstatuen af Chr. 9. i Kongens Have. 15/05: Vandspiralen på Sortebrødre Torv. 22/05: H.C. Andersen-statuen i H.C. Andersen Haven.

KUNSTHISTORIEN PÅ ET SEMESTER

Hvad karakteriserer barokken? Realismen? Og futurismen? Hvis du trænger til at få opfrisket hukommelsen, få et godt overblik eller for første gang stifte bekendtskab med kunsthistoriens forunderlige forandringer, så kom og vær med, når vi byder på en grundig gennemgang af kunsthistorien fra renaissance til samtid. Forelæsningerne vil fokusere på maleri, skulptur og arkitektur, men vi vil også arbejde med flere moderne stilretninger især i det 20. og 21. århundrede. Kunsten flytter sig, ændrer udtryk og griber om sig. Oplev denne rejse fra centralt perspektiv til kaosteori.

07/02 Renaissance og Manierisme. Gitte Tandrup, mag.art.

21/02 Barok og Rokoko. Mathilde Teglgaard Nielsen, cand. mag. i kunsthistorie

28/02 Romantik og Klassicisme. Birgitte Zacho, kunsthistoriker, mag.art.

07/03 Realisme og Impressionisme. Gitte Tandrup, mag.art.

14/03 Ekspressionisme. Birgitte Zacho, kunsthistoriker, mag.art.

21/03 Symbolisme. Ove Mogensen, overinspektør, Kunstmuseet i Tønder

28/03 Kubisme og Futurisme. Anne Blond, museumsinspektør, Kunstmuseet i Tønder

04/04 Surrealisme. Gitte Tandrup, mag.art.

11/04 Samtidskunst. Kristian Handberg, postdoc i kunsthistorie, Københavns Universitet

Holdnr: 1911-026

Dato: 9 torsdage, start 7/2

Tid: 18.15-20.00

Pris: 980 kr. Studerende: 490 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

STORE DANSKE KUNSTNERE

Bliv præsenteret for en perlerække af Danmarks bedste kunstnere gennem de seneste 200 år. Du vil få et grundigt indblik i nogle af de mest betydningsfulde skikkelser i den danske malerkunst. Vi lægger ud med C.W. Eckersberg, som ofte er blevet kaldt dansk malerkunsts fader. Vi kommer også omkring to af Skagens bedste og mest interessante kunstnere, surrealisten Freddie og den vilde Asger Jorn – blot for at nævne nogle af rækkens mestre. Glæd dig til at høre om 200 års dansk kunsthistorie, når vi sætter fokus på nogle af de personer, som har været med til at skabe den danske kunsts mest betydningsfulde værker og været inspirationskilde for mange kunstnere efter dem.

18/02 C.W. Eckersberg. Rasmus Humlum, cand.mag. i kunsthistorie

25/02 Jørgen Sonne. Gitte Tandrup, mag.art.

04/03 P.S. Krøyer og Anna Ancher. Gitte Tandrup, mag.art.

11/03 Vilhelm Hammershøi. Birgitte Zacho, kunsthistoriker, mag.art.

18/03 J.F. Willumsen. Birgitte Zacho, kunsthistoriker, mag.art.

25/03 Vilhelm Lundstrøm. Inge Lise Mogensen Bech, ph.d.-studerende i kunsthistorie ved Aarhus Universitet

01/04 Wilhelm Freddie. Ole Bak Jakobsen, mag.art. i kunsthistorie

08/04 Asger Jorn. Teresa Østergaard Pedersen, museumsinspektør, ph.d., Holstebro Kunstmuseum

Holdnr: 1911-028

Dato: 8 mandage, start 18/2

Tid: 18.30-20.15

Pris: 880 kr. Studerende: 440 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

Følg med
på Facebook
[facebook.com/
fuodense](https://facebook.com/fuodense)

STORE ITALIENSKE KUNSTBYER

Tag med på en vandring i ord og billeder, når vi på 3 aftener fokuserer på tre sværvægtede i europæisk kunst- og kulturhistorie. Intet sted nåede Renæssancen større blomstring end i de norditalienske byer Firenze og Venedig, men selvom de to byer opnåede stor velstand og tiltrak utallige kunstnere, så udviklede de sig også forskelligt. I dette kursus ser vi på ligheder og forskelle mellem de to norditalienske stormagter og runder af med storbyen Rom, der gradvist overtog de andre byers betydning både indenfor malerkunst og arkitektur. I Rom møder vi bl.a. Caravaggio, Carracci og ikke mindst Bernini, der fik byen til at fremstå som den smukkeste i sin samtid.

19/02 Firenze

26/02 Venedig

05/03 Rom

Holdnr: 1911-082

René Juul Jensen, cand.mag. i kunsthistorie

Dato: 3 tirsdage, start 19/2

Tid: 19.00-20.45

Pris: 380 kr. Studerende: 190 kr.

Sted: Syddansk Universitet, Campusvej 55, 5230 Odense M

KUNSTENS FYN

Se fire forårsaktuelle udstillinger på de fynske kunstmuseer sammen med de kuratorer, der har skabt dem. Vi kommer forbi Johannes Larsen Museet, Clay Keramikmuseum i Middelfart, Faaborg Museum og BRANDTS i Odense, og ser på værker indenfor genrerne fotokunst, maleri, keramik og arkitektur.

12/03 Tråde til naturen. Malene Linell Ipsen, museumsinspektør. Johannes Larsen Museet

19/03 Jais Nielsen – Epos i ler. Christina Rauh Oxbøll, museumsinspektør. Clay Keramikmuseum Danmark

26/03 Sommerlandets Arkitektur. Eva Frellesvig, museumsinspektør. Faaborg Museum

02/04 1-2-3-4. Ikoniske portrætter af den verdensberømte fotograf Anton Cobijn. Anna Krogh, kurator. BRANDTS

Holdnr: 1911-066

Dato: 4 tirsdage, 12/3

Tid: 10.00-11.30

Pris: 520 kr. inkl. entré til museerne

Sted: 12/03: Johannes Larsen Museet, Møllebakken 14, 19/03: Clay Keramikmuseum Danmark, Grimmerhus Kongebrovej 42, 26/03: Faaborg Museum, Grønnegade 75, 02/04: BRANDTS, Brandts Torv 1

Folkeuniversitetets *Syddanske Region*

Syddansk Folkeuniversitet har sekretariat i Odense. Herfra serviceres en række komiteer på Fyn, Sønderjylland samt komiteer på Vestsjælland. Hvert Folkeuniversitet er selvstændig arrangør af kurser og forelæsninger i sit lokalområde, og tilmelding til de lokale arrangementer skal ske til det lokale Folkeuniversitet. Læs mere på www.folkeuniversitetet.dk og www.fuodense.dk

Fyn

Folkeuniversitetet Assens

Formand Birgitte Lerche, biml@km.dk
Administrator Lasse Tajmer,
post@fuassens.dk
www.fuassens.dk

Faaborg Folkeuniversitet

Formand og administrator
Morten Gjeddebæk,
faaborgfolkeuni@gmail.com
www.faaborgfolkeuni.dk

Lillebælt Folkeuniversitet

Formand Henriette Bacher Lind,
hebl@km.dk
Administrator Lissi Hygum Lind,
lissi.lind@fredericia.dk
www.fulillebaelt.dk

Langeland Folkeuniversitetet

Formand og adm. Lone Nordal Petersen,
skebjerg-soegaard@mail.dk
www.folkeuniversitetet.dk/langeland

Nordfyns Folkeuniversitet

Formand og adm. Kaj Andersen,
kaj-vera@email.dk
www.folkeuniversitetet.dk/nordfyns

Ringe/Ryslinge Folkeuniversitet

Formand og adm. Mogens Keinicke,
mokeinicke@gmail.com
www.folkeuniversitetet.dk/ringe-ryslinge

Svendborg Folkeuniversitet

Formand Poul Vase,
poul_vase@hotmail.com
Administrator Morten Gottschalck,
morten.gottschalck@svendborg.dk
www.aftenskole.aofcenterfyn.dk/temaer/folkeuniversitetet

Sjælland

Lolland Folkeuniversitet

Formand og administrator
Bente Kaspersen,
bentek@mail123.dk
www.fu-lolland.dk

Roskilde Folkeuniversitet

Formand Jes Nysten, jes.nysten@icloud.com
Administrator Mette Sonne
mettesb@ruc.dk
www.roskildebib.dk/web/arena/folkeuniversitet

Odsherred Folkeuniversitet

Formand Eric Holm,
eric.holm@mail.dk
www.odsherredfolkeuniversitetet.dk

Jylland

Vejle Folkeuniversitet

Formand Vagn Kjeldsen,
kjeldsenvagn@gmail.com
Administrator Helen Præstegaard,
hp@vejlebib.dk
www.folkeuniversitet-vejle.dk

Billund Folkeuniversitet

Formand og adm. Søren Bork-Pedersen, fu@fubillund.dk
www.fubillund.dk

Vejen Folkeuniversitet

Formand Linda Klitmøller,
lk@sonderskov.dk
Adm. Anne-Mette Graubæk,
amgraubaek@gmail.com
www.fu-vejen.dk

Højer Folkeuniversitet

Formand og administrator
Peter Lundby, peter@arlu.dk
www.folkeuniversitetet.dk/hoejer

Kolding Folkeuniversitet

Formand Maja Damgaard Christensen
majad@kolding.dk
www.fuodense.dk/kolding/

Varde-Ølgod Folkeuniversitet

Formand og administrator
Birthe Borre, b.borre@mail.dk
www.folkeuniversitetet.dk/varde-oelgod

Folkeuniversitetet i Haderslev

Formand Karl Erik Olesen,
kao@haderslev.dk
Adm. Irene Lind, il@vucsyd.dk
www.folkeuniversitetetihaderslev.dk

Give-egnens Folkeuniversitet

Formand og adm. Gunhild Ørnsholt,
gunhild.oernsholt@mail.dk
www.folkeuniversitetet.dk/give

Sydvestjysk Folkeuniversitet

Formand Peter Holm Lindgaard
Administrator Katrine Bruun Nielsen, kbni@sdu.dk
www.fusydvest.dk

Praktiske *oplysninger*

Åbningstider og kontakt

Telefontid: Mandag til fredag kl. 10.00-15.00

Folkeuniversitetet i Odense

Syddansk Universitet

Campusvej 55

5230 Odense M

Tlf. 6550 2772

E-mail: fu@fuosdu.dk

www.fuodense.dk

Tilmelding

Tilmeld dig på hjemmesiden fuodense.dk

Forplejning

Kantine IV på Campusvej er åben alle hverdage indtil kl. 19.00 og lørdag indtil kl. 13.30. Starbucks på Campustorvet har åbent alle hverdage indtil kl. 18.00. Der er også mulighed for at købe kaffe, the, vand og snacks i automater.

Forbehold

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato og tidspunkt. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen.

Afmelding

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket ekspeditionsgebyr på 120 kr. Afmelding skal ske senest 14 dage før holdstart.

Fotos og illustrationer

Med mindre andet er angivet, stammer billedmateriale fra billeddatabaserne

Stock.xchng, iStockphoto.com, Shutterstock og WikiMedia. Fotos af forskere: montgomery.dk. Layout og grafik: Oddfischlein.

Bøger, noter og slides

Til forløb, hvor bøger er inkluderet, udleveres bogen første undervisningsgang. Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret.

Sekretariatet

Konstitueret sekretariatsleder

Ditte Løndahl farup

Programredaktør

Marie Hauge Lykkegaard

Studentermehjælper

Kristian Boeskov

På barsel

Sekretariatsleder Annette Hansen

Undervisningssted

Folkeuniversitetet i Odense

Syddansk Universitet

Campusvej 55

5230 Odense M

Rabatter

Studerende kan deltage i alle hold med 50% rabat, hvor bøger, forplejning og andre udgifter ikke er inkluderet. Oplys uddannelsessted og årskortnummer/CPR-nr. på hjemmesiden. Husk studiekort første undervisningsgang.

Rabatter med aftalekoder

Ansatte på Syddansk Universitet har gratis adgang til alle hold, hvor bøger, forplejning og andre ekstra udgifter ikke er inkluderet.

Alumner kan deltage i udvalgte hold med 50% rabat på Syddansk Universitet i Odense og i Kolding.

Medlemmer af Dansk Sygeplejeråd Kreds Syd kan deltage i udvalgte hold med 50% rabat på Folkeuniversitetet i Odense og i Kolding.

Kontakt sekretariatet på fu@fuosdu.dk for at få en aftalekode og information om tilmelding med rabat.

Styrelsen

Simon Møbjerg Torp, dekan, Det Humanistiske Fakultet, Syddansk Universitet / Niels Kring, afdelingsleder, cand.mag., Det Naturvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet / Anne Klara Bom, lektor, ph.d., H. C. Andersen Centeret, Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet / Henrik Harnow, direktør, Museum Sønderjylland / Mette Ladegaard Thøgersen, leder af Johannes Larsen Museet, Østfyns Museer / Bente Kaspersen, Folkeuniversitetet i Lolland / Vagn Kjeldsen, Folkeuniversitetet i Vejle

Programråd

Kunst: Lars Bent Pedersen, rektor, Det Fynske Kunstakademi / Ellen Egemose, museumsinspektør, BRANDTS / Anna Krogh, museumsinspektør, cand.mag., BRANDTS.

Historie: Mette Seidelin, arkivar, ph.d., Landsarkivet for Fyn / Jeppe Nevers, lektor, ph.d., Historie, Syddansk Universitet / Johnny Wøllekær, arkivar, cand.mag., Stadsarkivet i Odense / Jane Hjarl Petersen, adjunkt, ph.d., Historie, Syddansk Universitet / Lise Gerda Knudsen, Odense Bys Museer.

Religion: Mikael Aktor, lektor, ph.d., Religionsstudier, Syddansk Universitet.

Teologi: Marianne Skovmand, præst ved Diernæs og Faaborg Kirker / Jens Buchwald Andersen, universitetspræst, cand.theol., Syddansk Universitet / Anders Eyvind Nielsen, sognepræst, dr. theol., Ringe Kirke / Erik Ransby, sognepræst, cand.theol., Vor Frelser Kirke / Jens Rasmussen, hospitalspræst, ph.d. / Lars Hedegaard Hagensen, sognepræst, cand.theol., Dalum Kirke / Gabrielle Dahm, lektor, University College Lillebælt.

Filosofi: Søren Harnow Klausen, professor, dr.phil., Filosofi, Syddansk Universitet / Peter Wolsing, lektor, ph.d., mag.art., Filosofi, Syddansk Universitet.

Litteratur: Mogens Davidsen, lektor, ph.d., Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet / Dag Heede, lektor, ph.d., Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet / Claus Schatz-Jakobsen, lektor, cand.mag., Engelsk, Syddansk Universitet / Leif Søndergaard, studieleder, ph.d., Litteraturvidenskab, Syddansk Universitet.

Samfund og verden: Peter Seeborg, lektor, Center for Mellemøststudier, Syddansk Universitet / Thomas Ærvold Bjerre, lektor, Center for Amerikanske Studier, Syddansk Universitet / Kerstin Carlson, lektor, Center of War Studies, Syddansk Universitet / Marianne Ulriksen, adjunkt, Institut for Statskundskab, Syddansk Universitet

Sundhed, Naturvidenskab & Teknologi: Bente Elisabeth Møller, specialkonsulent, OUH / Susanne S. Pedersen, institutleder, ph.d., Institut for Psykologi, Syddansk Universitet / Tomas Homburg, afdelingsleder, cand.mag., Sundhedsvidenskabeligt Fakultetssekretariat, Syddansk Universitet / Nadia Dyrberg Egemose, AC fuldmægtig, ph.d., Det Naturvidenskabelige Fakultetssekretariat, Syddansk Universitet / Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor, lic.scient., Biologi, Syddansk Universitet / Søren Hassing, lektor, ph.d., Institut for Teknologi og Innovation, Syddansk Universitet / Mette Christina Møller Andersen, Specialkonsulent, Teknisk Fakultet, Syddansk Universitet.

*Se mere om alle forelæsningsne
på hjemmesiden fuodense.dk
og facebook.com/fuodense*

Oplag: 40.000

Grafisk opsætning og tryk:

Oddfischlein og Stibo Graphic

Ret til ændringer i programmet forbeholdes.
Der tages forbehold for trykfejl.

Tjek altid www.fuodense.dk for nyeste
information om holdene.

Trykt på FSC®-mærket papir.

A person wearing a dark hoodie is seen from behind, looking out over a landscape under a night sky filled with the vibrant green and blue lights of the aurora borealis. The person's silhouette is dark against the bright, colorful sky.

Overvejer du muligheder for fremtiden?

Løft din faglige viden og få inspiration på højt niveau
med et kursus eller en efteruddannelse fra SDU.
Du får den nyeste, forskningsbaserede viden,
der er koblet direkte til praksis.

Syddansk Universitet

Læs på universitetet - online når du har tid

Syddansk Universitet tilbyder som de eneste i landet, at jura på deltid kan læses som fjernstudie. Du kan også tage HD på deltid som fjernundervisning, ligesom SDU afholder virtuelle informationsmøder om HD. Det betyder, at du kan følge undervisningen, selvom du geografisk er placeret et andet sted i landet eller verden end i Odense. Vi tilbyder fleksibilitet og møder dig, hvor du er.

Læs sideløbende med dit fuldtidsarbejde - eksempler på masteruddannelser

Master i gymnasiepædagogik

Master i børne- og ungdomskultur

Master i naturfagsundervisning

Master i international virksomhedskommunikation

Master i offentlig kvalitet og ledelse

MBA - Master of Business Administration

Tag en dag eller flere ud af kalenderen - eksempler på korte universitetskurser

Certifikat i persondataret

Få styr på hvordan I arbejder med persondata på din arbejdsplads. På kurset får du praktisk anvendelige værktøjer, så du kan hjælpe din organisation med ikke at snuble i EU-reguleringen.

Mødefacilitering - genvej til god mødekultur

Kurset klæder dig på til at skabe struktur på jeres møder og mindske tidsspild. Du lærer at skære igennem, så mødedeltagerne både får et fagligt udbytte og føler, at mødetiden bliver brugt fornuftigt.

Kollaborativ forretningsudvikling

Måske arbejder din organisation allerede med co-creation, men I mangler værktøjer til at lede denne type samarbejde? Dette kursus styrker din evne til at lede kreative og kollaborative udviklingsprocesser, så de skaber værdi for forretningen.

Og vi har mange flere efteruddannelsesstilbud

Tjek vores hjemmeside og bliv inspireret i efteruddannelsesuniverset:

Rundt om Holberg

– en nutidig klassiker

Kom med til en aften i Holbergs tegn, når vi åbner dørene til et forfatterskab, der har været med til at forme dansk litteratur de sidste 300 år – og som samtidig kan inspirere samfundet og livet anno 2019.

Ludvig Holberg er uomtvisteligt en af Nordens største forfattere. Han blev født i Bergen i Norge, men endte som ærkekøbenhavnerv og er blevet kaldt "den danske litteraturs fader". Han skabte komedien på dansk og var med til at introducere flere moderne litterære genrer i dansk litteratur. Og han var et oplysningstidsmenneske, der tog livtag med nogle af tidens største samfundsemner som kønsroller, religiøs tolerance og ufornuftige autoriteter – temaer, der stadig i høj grad er til debat i Danmark og Norge i dag. Men hvem var han egentlig, Holberg? Hvorfor er hans omfattende forfatterskab så banebrydende? Hvilke ukendte sider af det kan udfordre vores klassiske billede af Holberg som forfatter? Og hvilken lektie kan vi lære af hans samfundskritiske og filosofiske overvejelser i dag?

Arrangementet er en fejring af udgivelsen af *Holberg · Ludvig Holbergs hovedværker* 1-22, som i februar 2019 suppleres med en 1-bindsudgave af udvalgte højdepunkter fra de 22 bind. Nu kan du komme tæt på et af dansk litteraturs største forfatterskaber i en udgave, hvor de latinske tekster er nyoversat til dansk, og de danske tekster er gengivet i moderne retskrivning, så de kommer nutidens læsere i møde. Her er Holbergs egne ord, men uden vanskelige stavemåder.

Som deltager kan du købe sidste bind i udgivelsesserien med et udvalg af Holbergs vigtigste tekster til halv pris 50 kr. (normalpris 100 kr.).

*”Man må først lære
at tvivle førend man
må lære at tro”*

Ludvig Holberg

PROGRAM

Del 1: Holbergs tekster

18.30 Velkommen

18.40 Oplæg: Introduktion til Holberg – nationaldigter i både Norge og Danmark

19.05 Oplæg: Holberg som historieskriver

19.20 Oplæg: At nyopsætte Holbergs komedier

19.35 Samtale mellem oplægsholdere og vært

20.00 Pause

Del 2: Holbergs lektier til nutiden

20.15 Gentænkt musik fra Holbergs tid

20.25 Oplæg: Holberg og kønsrollerne

20.40 Oplæg: Holberg og 'de fremmede' – kulturmøder og tolerance

20.55 Samtale mellem oplægsholderne og vært

21.30 Tak for i aften

Oplev blandt andre:

Bent Holm, lektor emeritus i teatervidenskab ved Københavns Universitet, Gunnar Sivertsen, forsker ved Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning, Karen Skovgaard-Petersen, direktør for Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Marianne Stidsen, lektor i dansk ved Københavns Universitet, Mikkel Bruun Zangenberg, litteraturskribent ved Weekendavisen og Jeppe Zeeberg, pianist.

TID OG STED

21/02: Aalborg – Musikkens hus kl. 18.30–21.30

22/02: København – Hofteatret kl. 18.30–21.30

24/02: Aarhus – Aarhus Teater kl. 14.00–17.00

25/02: Odense – Magasinet kl. 18.30–21.30

PRIS

75 kr. / 125 kr. inkl. bog.

Se det fulde program og tilmeld dig på fuodense.dk